

SMJERNICE ZA IZRAČUN DODATNIH POKAZATELJA PRIHVATNOG KAPACITETA DESTINACIJE

Lipanj 2025. godine

Sadržaj

DODATNI POKAZATELJI	4
11. Institucionalni i strateški okvir	5
11.1. Stav o smjeru razvoja gospodarstva	5
11.2. Stav o smjeru razvoja turizma	6
12. Turistička potražnja	9
12.1. Intenzitet jednodnevnog turizma kao prosječan broj jednodnevnih posjetitelja po m ² izgrađene površine naselja, odnosno središnje/najvažnije turističke zone ukoliko je jedinica lokalne/regionalne samouprave zonirana, u vršnim danima turističke sezone	9
12.2. Zadovoljstvo kvalitetom smještaja	12
12.3. Nedostajući i neprimjereni sadržaji	14
13. Resursno atrakcijska osnova	18
13.1. Koncentracija događanja i večernjih zabavnih sadržaja na odabranim područjima destinacije/definiranim zonama	18
13.2. Oštećenja/degradacija baštine uslijed turističke aktivnosti	20
13.3. Turizam kao razlog istiskivanja sadržaja važnih stanovnicima	22
13.4. Zadovoljstvo atmosferom, ugođajem	23
13.5. Zadovoljstvo gastronomskom ponudom u mjestu	23
13.6. Zadovoljstvo događanjima i manifestacijama	23
14. Okoliš	27
14.1. Kvaliteta zraka na lokalnoj(im) mjernoj(im) stanici(ama) u danima vršne turističke sezone u odnosu na ostatak godine	27
14.2. Kvaliteta vode u lukama	29
15. Prostor	30
15.1. Potencijal povećanja građevinskih područja	30
15.2. Mogućnost stambene izgradnje kroz rekonstrukciju i prenamjenu postojećih građevina	33
15.3. Potencijal izgradnje u neizgrađenim građevinskim područjima ugostiteljsko-turističke namjene	35

15.4.	Mogućnosti proširivanja plažnog prostora (za destinacije za koje je pokazatelj relevantan)	37
15.5.	Veličina i struktura kapaciteta (vezovi) u nautici	39
15.6.	Potencijalno povećanje kapaciteta u nautičkom turizmu	41
15.7.	Percepcija stanovnika o postojećem stanju izgrađenosti prostora	42
16.	Komunalna infrastruktura	44
16.1.	Vršno opterećenje vodovodne mreže (Udio ukupne potrošnje vode u odnosu na raspoloživi kapacitet u danima vršne turističke sezone	44
16.2.	Udio ukupne dnevne proizvodnje mješovitog komunalnog otpada (u kućanstvima i kolektivnim turističkim smještajnim kapacitetima) u odnosu na kapacitet prihvata i odvoza otpada u vršnim danima turističke sezone	45
16.3.	Iritacija neugodnim mirisima (iz kontejnera, kanalizacije, ventilacije) tijekom turističke sezone	48
17.	Prometna infrastruktura	50
17.2.	Iritacija pronalaženjem parkirnog mjesta tijekom turističke sezone	50
18.	Stanovništvo i kvaliteta života	51
18.1.	Percepcija utjecaja turizma na rast troškova života	51
18.2.	Zadovoljstvo dostupnošću odabranih javnih sadržaja	55
18.3.	Preseljenje stanovnika unutar destinacije uslijed iritacija uzrokovanih turizmom	58
18.4.	Nezadovoljstvo s raspoloživosti stambenog prostora po prihvatljivoj cijeni uzrokovanog turizmom	60
19.	Zaposlenost, gospodarstvo i važnost turizma	62
19.1.	Udio turizma u gospodarskoj strukturi destinacije (indeks koncentracije ekonomske aktivnosti u turizmu mjeren dodanom vrijednosti ili zaposlenosti)	62
19.2.	Ovisnost stanovnika grada/mjesta o prihodima od turizma kao udio stanovnika za koje je turizam glavni i dodatni izvor prihoda u ukupnom broju stanovnika	64

UVOD

Prema Zakonu o turizmu (NN 156/23), izračun prihvatnog kapaciteta destinacije izrađuju turističke zajednice na razini destinacije u svrhu upravljanja turističkim tokovima u suradnji s drugim dionicima u sustavu turizma, a osobito u svrhu podrške lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi za upravljanje destinacijom.

U smislu Zakona, prihvatni kapacitet destinacije je broj turista koji mogu posjetiti turističku destinaciju u isto vrijeme, ne uzrokujući pritom neprihvatljive poremećaje fizičke, gospodarske i sociokulturne okoline te smanjenje u zadovoljstvu posjetitelja, izrađen prema propisanoj metodologiji izračuna.

Izračun prihvatnog kapaciteta mora izrađivati turistička zajednica koja je djelomično ili u cijelosti osnovana na području jedinice lokalne samouprave koja je prema indeksu turističke razvijenosti razvrstana u kategoriju I i II. Ako izračun prihvatnog kapaciteta izrađuje više turističkih zajednica, potrebno je sporazumom definirati obuhvat područja za koje se izrađuje izračun prihvatnih kapaciteta.

Ako na području za koje je osnovana regionalna turistička zajednica ima barem jedna turistička zajednica razvrstana u kategoriju I ili II indeksa turističke razvijenosti, na regionalnoj koordinaciji raspravlja se o području obuhvata za koje se izrađuju izračuni prihvatnih kapaciteta, poštujući strateške dokumente koji su definirali rivijeru, kraj, područje, otok, klaster i druge prepoznate turističke cjeline, s ciljem koordinacije i usklađenosti lokalnih turističkih zajednica pri određivanju područja obuhvata.

Izračun prihvatnih kapaciteta destinacije predstavlja stručnu podlogu pri prostornom planiranju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za koju se izrađuje.

Smjernice za izračun dodatnih pokazatelja prihvatnog kapaciteta destinacije dopuna su metodologiji izračuna prihvatnog kapaciteta koja je propisana Pravilnikom o metodologiji izračuna prihvatnog kapaciteta (NN 112/24).

DODATNI POKAZATELJI

11. Institucionalni i strateški okvir

11.1. Stav o smjeru razvoja gospodarstva

Pokazatelj	Stav o smjeru razvoja gospodarstva	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS: Utjecaj turizma na kvalitetu života u destinaciji UNWTO – MST: Percepcija o negativnom i pozitivnom doprinosu turizma dobrobiti lokalnog stanovništva OECD: Indeks boljeg života
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 6. stavak 1. – dionici u sustavu turizma (lokalno stanovništvo) Članak 12. stavak 1. – razvoj turizma u smjeru održivosti, te unaprijeđenja uvjeta života lokalnog stanovništva
	Povezanost sa SDG	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice Cilj 12: Održiva potrošnja i proizvodnja - Jasno definirane strateške smjernice pomažu u implementaciji praksi koje smanjuju ekološki otisak turizma
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu; Konkurentan i inovativan turizam Poseban cilj 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji smatraju da je usmjerenost na turizam poželjan pravac daljnjeg gospodarskog razvoja destinacije u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Turistički razvoj stvara ekonomske koristi, ali može imati negativne učinke na ostale gospodarske aktivnosti, što doprinosi pretjeranoj ovisnosti o turizmu.
Podatci	Naziv podataka	Stav o smjeru razvoja gospodarstva
	Mjerna jedinica	Udio (%) ispitanika koji smatraju da je usmjerenost na turizam poželjan pravac daljnjeg gospodarskog razvoja destinacije

	Izvor podataka/potencijalni izvor	Anketa lokalnog stanovništva
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem
	Primarno istraživanje (link na prijedlog)	
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake četiri godine
Metodologija izračuna pokazatelja		Udio (%) lokalnog stanovništva koji smatraju da je usmjerenost na turizam poželjan pravac daljnjeg gospodarskog razvoja destinacije procjenjuje se sljedećim pitanjem: <i>P1. U kojem smjeru bi se trebalo razvijati gospodarstvo Vašeg mjesta? Treba li primarno ulagati u turizam ili smanjiti ulaganja u turizam i više poticati druge gospodarske aktivnosti?</i> 1. Primarno ulagati u turizam 2. Smanjiti ulaganja u turizam i više poticati druge gospodarske aktivnosti Udio lokalnog stanovništva koji smatraju da je usmjerenost na turizam poželjan pravac daljnjeg gospodarskog razvoja destinacije računa se kao omjer broja ispitanika koji smatraju da primarno treba ulagati u turizam i ukupnog broja ispitanika: $\begin{array}{c} \% \text{ stanovnika koji} \\ \text{preferiraju gospodarski} \\ \text{razvoj usmjeren na turizam} \end{array} = \frac{\text{broj ispitanika s odgovorom 1} \\ \text{na pitanju P1}}{\text{ukupni broj ispitanika koji} \\ \text{su odgovorili na pitanje P1}} \times 100\%$
Učestalost mjerenja		Svake četiri godine
Zoniranje		Izračun za cijelu destinaciju
Ograničenja pokazatelja		

11.2. Stav o smjeru razvoja turizma

Pokazatelj	Stav o smjeru razvoja turizma
-------------------	--------------------------------------

Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS: Utjecaj turizma na kvalitetu života u destinaciji UNWTO – MST: Percepcija o negativnom i pozitivnom doprinosu turizma dobrobiti lokalnog stanovništva OECD: Indeks boljeg života
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 6. stavak 1. – dionici u sustavu turizma (lokalno stanovništvo) Članak 12. stavak 1. – razvoj turizma u smjeru održivosti, te unaprjeđenja uvjeta života lokalnog stanovništva
	Povezanost sa SDG	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice Cilj 12: Održiva potrošnja i proizvodnja - Jasno definirane strateške smjernice pomažu u implementaciji praksi koje smanjuju ekološki otisak turizma
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu; Konkurentan i inovativan turizam Poseban cilj 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu poželjnog smjera daljnjeg razvoja turizma u destinaciji
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Planiranje turističkog razvoja u skladu s preferencijama lokalne zajednice doprinosi blagostanju lokalnog stanovništva i održivosti turizma u destinaciji.
Podatci	Naziv podataka	Stav o smjeru daljnjeg razvoja turizma
	Mjerna jedinica	Rangiranje smjerova daljnjeg razvoja turizma prema njihovoj poželjnosti
	Izvor podataka/potencijalni izvor	Anketa lokalnog stanovništva
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem
	Primarno istraživanje (link na prijedlog)	
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake četiri godine

Metodologija izračuna pokazatelja	Rangiranje smjerova daljnjeg razvoja turizma prema njihovoj poželjnosti procjenjuje se sljedećim pitanjem: <i>P2. Slijedi pitanje o smjerovima daljnjeg razvoja turizma u Vašem mjestu. Ima li svaki od sljedećih smjerova turističkog razvoja visoki, srednji ili niski prioritet, ili u to uopće ne treba ulagati:</i> <i>Povećanje broja vezova za jahte i jedrilice*</i> <i>Novi rekreacijski sadržaji poput biciklističkih staza*</i> <i>Organizacija novih zabavnih festivala*</i> ... 1 = 'Visoki prioritet' 2 = 'Niski prioritet' 3 = 'Ne treba ulagati' <i>* Prikazani su primjeri mogućih daljnjih smjerova razvoja u destinaciji, no listu je potrebno prilagoditi obilježjima i potrebama određene destinacije.</i> Rangiranje smjerova daljnjeg razvoja turizma zasniva se na udjelu ispitanika koji smatraju da je određeni smjer daljnjeg razvoja turizma visoki prioritet u ukupnom broju ispitanika: $\frac{\% \text{ stanovnika koji smatraju da je određeni smjer daljnjeg razvoja turizma visoki prioritet}}{\frac{\text{broj ispitanika s odgovorom 1 na pitanju P2}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje P2}}} \times 100\%$ Smjerovi daljnjeg razvoja turizma rangiraju se prema izračunatom udjelu visokog prioriteta, pri čemu se smjerovima s većim udjelom visokog prioriteta dodjeljuje veći rang.
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine
Zoniranje	Izračun za cijelu destinaciju
Ograničenja pokazatelja	

12. Turistička potražnja

12.1. Intenzitet jednodnevnog turizma kao prosječan broj jednodnevnih posjetitelja po m² izgrađene površine naselja, odnosno središnje/najvažnije turističke zone ukoliko je jedinica lokalne/regionalne samouprave zonirana, u vršnim danima turističke sezone

Pokazatelj	Intenzitet jednodnevnog turizma kao prosječan broj jednodnevnih posjetitelja po m ² izgrađene površine naselja, odnosno središnje/najvažnije turističke zone ukoliko je jedinica lokalne/regionalne samouprave zonirana, u vršnim danima turističke sezone	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS Broj jednodnevnih posjetitelja po mjesecu
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Zakon o turizmu, Članak 14, stavak 2. – zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom– održivo upravljanje prostorom
	Povezanost sa SDG	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice Cilj 12 – Odgovorna potrošnja i proizvodnja
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Intenzitet jednodnevnog turizma iskazan kao prosječan broj jednodnevnih posjetitelja po m ² izgrađene površine naselja, odnosno središnje/najvažnije turističke zone ukoliko je jedinica lokalne/regionalne samouprave zonirana u više zona, u vršnim danima turističke sezone
	Opis	Jednodnevna potražnja (primjerice posjetitelji iz okruženja destinacije, putnici na kruzerima, tranzitni gosti, posjetitelji koji u destinaciju dolaze zbog nekih specifičnih razloga kao što su boravak na plaži, sudjelovanje u događanjima i zabavnim sadržajima, posjeti enogastronomskim sadržajima destinacije ili pak posjete prirodnim i kulturnim atrakcijama i sl.) važan je izvor ekonomskih benefita za destinaciju i gospodarske subjekte u destinaciji, ali i izvor pritiska na sve destinacijske resurse i javnu turističku infrastrukturu.
Podatci	Naziv podataka	1. Dnevni broj jednodnevnih posjetitelja u destinaciji tijekom vršne sezone, podatak se računa kao prosječan broj procijenjenih jednodnevnih posjetitelja dnevno tijekom 5 uzastopnih dana vršne sezone. Dani vršne sezone izračunavaju se sukladno formuli obveznog pokazatelja

		prihvatnog kapaciteta 3.1. Intenzitet stacionarnog, komercijalnog i nekomercijalnog, turizma kao omjer prosječnog broja turista po stanovniku u vršnim danima turističke sezone 2. Površina u m ² javne namjene naselja ili posebne zone, čije je korištenje namijenjeno svima i pod jednakim uvjetima (pješačke zone, trgovi, parkovi, javne prometne površine i slično).
	Mjerna jedinica	1. Jednodnevni posjetitelji 2. m ²
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1. Procijenjeni broj jednodневnih posjetitelja: turistička zajednica, uz praćenje broja jednodnevnih posjetitelja. 2. Površina javne namjene naselja/zone u m ² : uprava jedinice lokalne samouprave
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak je uvjetno dostupan uz praćenje broja jednodnevnih posjetitelja na razini destinacije
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake godine

Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj se izračunava na odabranim područjima destinacije/definiranim zonama (npr. stara jezgra ili slično) JLS-a, a ukoliko destinaciju čini više JLS-ova, onda za svaku pojedinu JLS/zonu. Broj jednodnevnih posjetitelja procjenjuje se praćenjem prometnih tokova i posjetitelja u različitim oblicima nautičkog turizma (zaustavljanje i boravak u destinaciji do 24 sata bez ostvarenog noćenja) uključujući i primjenu metoda daljinskog istraživanja bespilotnim letjelicama; prebrojavanjem posjetitelja na pojedinim lokacijama (npr. lokacijama za ukrcaj/iskrcaj turističkih autobusa, parkiralištima, lukama i sl.). Alternativno, broj jednodnevnih posjetitelja moguće je pratiti korištenjem podataka o mobilnom pozicioniranju (mobile positioning data). Zone/lokacije se odabiru prema kriteriju procjene najveće koncentracije jednodnevnih posjetitelja te potencijalnog generiranja negativnih eksternalija. Pokazatelj se računa kao kvocijent javne površine u m² i broja jednodnevnih posjetitelja prema formuli: $PpJP = \frac{JPN}{JP}$ Gdje su: • PpJP – javna površina naselja/zone u m² po jednodnevnom posjetitelju u danima vršne turističke sezone • JPN – javna površina naselja/zone u m² • JP – broj jednodnevnih posjetitelja u danima vršne sezone Javna površina naselja/ zone u m² po jednodnevnom posjetitelju u danima vršne turističke sezone = $\frac{\text{Javna površina naselja/zone u m}^2}{\text{Broj jednodnevnih posjetitelja u danima vršne turističke sezone}}$
Učestalost mjerenja	Svake godine

Zoniranje	Izračun po unaprijed utvrđenim zonama
Ograničenja pokazatelja	Izračun pokazatelja pretpostavlja utemeljene informacije/procjene broja posjetitelja

12.2. Zadovoljstvo kvalitetom smještaja

Pokazatelj	Zadovoljstvo turista kvalitetom smještaja	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM – MST: Ukupno zadovoljstvo posjetitelja s destinacijom ETIS A.2.1: Udio posjetitelja koji su zadovoljni svojim cjelokupnim iskustvom u destinaciji
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu - Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom
	Povezanost sa SDG	Cilj 8 - Uključiv i održiv gospodarski rast, puna zaposlenost i dostojanstven rad za sve Cilj 12 - Održiva potrošnja i proizvodnja
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Posebni cilj: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa
Obilježja pokazatelja	Definicija	Procjena udjela (%) turista koji borave u komercijalnim smještajnim objektima koji su zadovoljni kvalitetom smještaja.
	Opis	Zadovoljni turisti učinkovit su alat privlačenja novih gostiju te time i stvaranja novih radnih mjesta u destinaciji, a uz to često i dulje borave te generiraju veći prihod u odnosu na turiste koji nisu zadovoljni svojim boravkom u destinaciji. Nadalje, praćenjem zadovoljstva turista mjere se i prate učinci aktivnosti na unapređenju turističkog proizvoda destinacije. Za učinkovito upravljanje turističkom destinacijom, osim ukupnog zadovoljstva turista, važno je pratiti i zadovoljstvo određenim elementima ponude. Ovim pokazateljem prati se zadovoljstvo turista kvalitetom smještaja, kao jednim od važnih elemenata ukupnog turističkog proizvoda destinacije.
Podatci	Naziv podataka	Zadovoljstvo turista kvalitetom smještaja
	Mjerna jedinica	1. Udio (%) zadovoljnih turista

	Izvor podataka/potencijalni izvor	Anketa turista u komercijalnim smještajnim objektima														
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem														
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake četiri godine														
Metodologija izračuna pokazatelja		Indeks zadovoljstva turista kvalitetom smještaja mjeri se pomoću sljedeće varijable/pitanja: <i>P1. Koliko ste zadovoljni kvalitetom smještaja?</i> 1 = 'U potpunosti nezadovoljan/na' do 7 = 'U potpunosti zadovoljan/na', pri čemu je 3 = "Niti zadovoljan/na niti nezadovoljan/na" <i>Sažeti prikaz varijabli</i> <table><tr><td>Varijabla (pitanje)</td><td colspan="3"></td></tr><tr><td></td><td>1</td><td>3</td><td>7</td></tr><tr><td>Zadovoljstvo kvalitetom smještaja (P1)</td><td>U potpunosti nezadovoljan/na</td><td>Niti Zadovoljan/na niti nezadovoljan/na</td><td>U potpunosti zadovoljan/na</td></tr></table> Udio turista zadovoljnih kvalitetom smještaja računa se kao omjer broja ispitanika koji su na pitanje dali ocjenu 6 ili 7 i ukupnog broja ispitanika koji su odgovorili na pitanje: $\% \text{ turista zadovoljnih kvalitetom smještaja} = \frac{\text{broj ispitanika s ocjenom 6 ili 7 na ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na}}{\text{}} \times 100\%$ Pokazatelj se na navedeni način računa zasebno za tri glavne vrste smještaja: hotele, kampove i obiteljski smještaj. Skupni pokazatelj računa se kao ponderirani prosjek pri čemu se za pondere koristi broj dolazaka u hotele, kampove i obiteljski smještaj (<i>izvor: eVisitor</i>).			Varijabla (pitanje)					1	3	7	Zadovoljstvo kvalitetom smještaja (P1)	U potpunosti nezadovoljan/na	Niti Zadovoljan/na niti nezadovoljan/na	U potpunosti zadovoljan/na
Varijabla (pitanje)																
	1	3	7													
Zadovoljstvo kvalitetom smještaja (P1)	U potpunosti nezadovoljan/na	Niti Zadovoljan/na niti nezadovoljan/na	U potpunosti zadovoljan/na													

	Ako se % turista zadovoljnih kvalitetom smještaja u pojedinoj vrsti smještaja označi s: ZAD_HOT – % turista u hotelima zadovoljnih kvalitetom smještajem ZAD_KAMP – % turista u kampovima zadovoljnih kvalitetom smještaja ZAD_OS – % turista u obiteljskom smještaju zadovoljnih kvalitetom smještaja i ako se udio dolazaka turista u pojedinu vrstu smještaja u ukupnom broju dolazaka turista u te vrste smještaja označi s: ako se udio dolazaka turista u pojedinu vrstu smještaja u ukupnom broju dolazaka turista u te vrste smještaja označi s: UDIO_HOT – udio dolazaka turista u hotele u ukupnom broju dolazaka turista u hotele, kampove i obiteljski smještaj UDIO_KAMP – udio dolazaka turista u kampove u ukupnom broju dolazaka turista u hotele, kampove i obiteljski smještaj UDIO_OS – udio dolazaka turista u obiteljski smještaj u ukupnom broju dolazaka turista u hotele, kampove i obiteljski smještaj Tada se skupni pokazatelj zadovoljstva smještajem računa kao: % turista zadovoljnih kvalitetom smještaja = $ZAD_HOT \times UDIO_HOT + ZAD_KAMP \times UDIO_KAMP + ZAD_OS \times UDIO_OS$
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine
Zoniranje	Izračun za cijelu destinaciju/ izračun po unaprijed utvrđenim zonama
Ograničenja pokazatelja	

12.3. Nedostajući i neprimjereni sadržaji

Pokazatelj	Nedostajući i neprimjereni sadržaji
------------	-------------------------------------

Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM – MST: Ukupno zadovoljstvo posjetitelja s destinacijom ETIS A.2.1: Udio posjetitelja koji su zadovoljni svojim cjelokupnim iskustvom u destinaciji
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu - Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom
	Povezanost sa SDG	Cilj 8 - Uključiv i održiv gospodarski rast, puna zaposlenost i dostojanstven rad za sve Cilj 12 - Održiva potrošnja i proizvodnja
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Posebni cilj: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa
Obilježja pokazatelja	Definicija	Procjena udjela (%) turista koji borave u komercijalnim smještajnim objektima, nekomercijalnom smještaju i jednodnevnih posjetitelja koji smatraju da destinaciji nedostaju određeni sadržaji. Broj i popis sadržaja za koje turisti koji borave u komercijalnim smještajnim objektima, nekomercijalnom smještaju i jednodnevni posjetitelji smatraju da nedostaju u destinaciji. Procjena udjela (%) turista koji borave u komercijalnim smještajnim objektima, nekomercijalnom smještaju i jednodnevnih posjetitelja koji smatraju da su određeni sadržaji neprimjereni ponudi destinacije. Broj i popis sadržaja za koje turisti koji borave u komercijalnim smještajnim objektima, nekomercijalnom smještaju i jednodnevni posjetitelji smatraju da su neprimjereni ponudi destinacije.
	Opis	Zadovoljni posjetitelji učinkovit su alat privlačenja novih gostiju te time i stvaranja novih radnih mjesta u destinaciji, a uz to često i dulje borave te generiraju veći prihod u odnosu na posjetitelje koji nisu zadovoljni svojim boravkom u destinaciji. Nadalje, praćenjem zadovoljstva posjetitelja mjere se i prate učinci aktivnosti na unapređenju turističkog proizvoda destinacije. Za učinkovito upravljanje turističkom destinacijom, osim ukupnog zadovoljstva turista i posjetitelja i zadovoljstva određenim elementima turističke ponude destinacije, važno je pratiti i eventualne negativne utjecaje na doživljaj boravka gostiju u našim destinacijama. Takvi negativni utjecaji na cjelokupno zadovoljstvo destinacijom mogu proizaći i iz određenih sadržaja za koje gosti smatraju da su neprimjereni ponudi destinacije, odnosno iz nedostatka određenih sadržaja koje gosti traže.

Podatci	Naziv podataka	1. Nedostajući sadržaji u destinaciji 2. Neprimjereni sadržaji u destinaciji									
	Mjerna jedinica	1. Udio (%) posjetitelja koji smatraju da destinaciji nedostaju određeni sadržaji 1. Broj i popis sadržaja koji, prema mišljenju posjetitelja, nedostaju destinaciji 2. Udio (%) posjetitelja koji smatraju da su određeni sadržaji u destinaciji neprimjereni 2. Broj i popis sadržaja koji su, prema mišljenju posjetitelja, neprimjereni ponudi destinacije									
	Izvor podataka/potencijalni izvor	Anketa turista i jednodnevnih posjetitelja									
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem									
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake četiri godine									
	Metodologija izračuna pokazatelja		Udio posjetitelja koji smatraju da destinaciji nedostaju određeni sadržaji, odnosno da su u destinaciji neki sadržaji neprimjereni ponudi destinacije mjeri se pomoću sljedećih varijabli/pitanja: <i>P2. Smatrate li da destinaciji nedostaju određeni sadržaji?</i> 1 – Ne 2 – Da <i>P2.a. Ako da, molimo Vas navedite :</i> _____ <i>P3. Smatrate li da su određeni sadržaji u destinaciji neprimjereni ponudi destinacije?</i> 1 – Ne 2 – Da <i>P3.a. Ako da, molimo Vas navedite ih:</i> _____ Sažeti prikaz varijabli								
		<table><tr><th rowspan="2">Varijabla (pitanje)</th><th colspan="2">Označavanje krajnjih točaka mjerne ljestvice</th></tr><tr><th>1</th><th>2</th></tr><tr><td>Nedostajući sadržaji u destinaciji (P2)</td><td>Ne postoje</td><td>Postoje</td></tr></table>		Varijabla (pitanje)	Označavanje krajnjih točaka mjerne ljestvice		1	2	Nedostajući sadržaji u destinaciji (P2)	Ne postoje	Postoje
Varijabla (pitanje)	Označavanje krajnjih točaka mjerne ljestvice										
	1	2									
Nedostajući sadržaji u destinaciji (P2)	Ne postoje	Postoje									

	Nedostajući sadržaji u destinaciji (P2.a)	Popis sadržaja (otvoreni odgovor)	
	Neprimjereni sadržaji u ponudi destinacije (P3)	Ne postoje	Postoje
	Neprimjereni sadržaji u ponudi destinacije (P3.a)	Popis sadržaja (otvoreni odgovor)	
Udio posjetitelja koji smatraju da destinaciji nedostaju određeni sadržaji računa se kao omjer broja ispitanika koji su odgovorili 2 (Da) na pitanju P2 i ukupnog broja ispitanika koji su odgovorili na to pitanje: $\% \text{ posjetitelja koji smatra da destinaciji nedostaju određeni sadržaji} = \frac{\text{broj ispitanika koji su odgovorili 2 (Da) na pitanju P2}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje P2}} \times 100\%$ Broj i popis nedostajućih sadržaja dobiva se prikazom apsolutnih i relativnih frekvencija odgovora na pitanje P2.a, na skupu onih koji su odgovorili 2 (Da) na pitanje P2 te navođenjem svih nedostajućih sadržaja prema zastupljenosti (od onih koji su najviše puta spomenuti prema onima koji su spomenuti najmanji broj puta). Udio posjetitelja koji smatraju da su u destinaciji određeni sadržaji neprimjereni ponudi destinacije računa se kao omjer broja ispitanika koji su odgovorili 2 (Da) na pitanje P3 i ukupnog broja ispitanika koji su odgovorili na to pitanje: $\% \text{ posjetitelja koji smatra da su u destinaciji određeni sadržaji neprimjereni ponudi destinacije} = \frac{\text{broj ispitanika koji su odgovorili 2 (Da) na pitanju P3}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje P3}} \times 100\%$ Broj i popis neprimjerenih sadržaja u ponudi destinacije dobiva se prikazom apsolutnih i relativnih frekvencija odgovora na pitanje P3.a, na skupu onih koji su odgovorili 2 (Da) na pitanje P3 te			

	navođenjem svih neprimjerenih sadržaja prema zastupljenosti (od onih koji su najviše puta spomenuti prema onima koji su spomenuti najmanji broj puta).
	Pokazatelji se računaju zasebno za tri glavna segmenta turističke potražnje: turiste u komercijalnim smještajnim objektima, turiste u nekomercijalnom smještaju i jednodnevne posjetitelje.
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine
Zoniranje	Izračun za cijelu destinaciju
Ograničenja pokazatelja	

13. Resursno atrakcijska osnova

13.1. Koncentracija događanja i večernjih zabavnih sadržaja na odabranim područjima destinacije/definiranim zonama

Pokazatelj	Koncentracija događanja i večernjih zabavnih sadržaja na odabranim područjima destinacije/definiranim zonama	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Zakon o turizmu, Članak 14, stavak 2. održivo upravljanje destinacijom
	Povezanost sa SDG	Cilj 11 - Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Otporan turizam Poseban cilj: 9. Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma
Obilježja pokazatelja	Definicija	Ekspertna ocjena koncentracije događanja i večernjih zabavnih sadržaja na odabranim područjima destinacije/definiranim zonama iz perspektive utjecaja na kvalitetu života lokalnih stanovnika i boravka turista
	Opis	Događanja te večernji zabavni sadržaji važan su aspekt ukupne turističke ponude destinacije, ali istodobno i potencijalni generator brojnih negativnih eksternalija iskazanih kroz utjecaj na poslovanje poslovnih subjekata u drugim djelatnostima, ali i narušavanje kvalitete života lokalnih stanovnika te kvalitete boravka turista
Podatci	Naziv podataka	Broj događanja prema vrsti događanja po mjesecima

	Mjerna jedinica	Visoka, srednja i niska razina koncentracije
	Izvor podataka/potencijalni izvor	Turistička zajednica
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak je dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake godine
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj se izračunava za odabrane zone/lokacije destinacije (npr. stara jezgra ili slično) za JLS-a, a ukoliko destinaciju čini više JLS-ova za svaki pojedini JLS. Zone/lokacije se odabiru prema kriteriju najveće koncentracije događanja i posjetitelja te potencijalnog generiranja negativnih eksternalija. Ekspertna ocjena koncentracije događanja i večernjih zabavnih sadržaja, iskazuje se tijekom analiziranog razdoblja od tri mjeseca najvećeg intenziteta turističke aktivnosti mjerene brojem noćenja u komercijalnim i nekomercijalnim kapacitetima temeljem: • broja događanja i večernjih zabavnih sadržaja po mjesecima; veći broj implicira veću razinu koncentracije događanja i večernjih zabavnih sadržaja • broja posjetitelja po događanju i večernjih zabavnih sadržaja po vrsti posjetitelja; veći broj posjetitelja po događanju i ukupno implicira veću razinu koncentracije događanja i večernjih zabavnih sadržaja • kapaciteta za prihvrat posjetitelja po događanju i večernjih zabavnim sadržajima i ukupno; veći kapaciteti impliciraju veću razinu koncentracije događanja i večernjih zabavnih sadržaja ukupnih kapaciteta za prihvrat posjetitelja događanja i večernjih zabavnih sadržaja u odnosu na površinu zone; veći kapaciteti impliciraju veću razinu koncentracije događanja i večernjih zabavnih sadržaja • udjela posjetitelja po događanju u odnosu na ukupan broj stanovnika zone; veći udio implicira veću koncentraciju

	• ostalih faktora kao što su stavovi lokalnih stanovnika vezani uz smetnju od buke zbog događanja i večernjih zabavnih sadržaja, utjecaj na druge poslovne aktivnosti, sposobnost održavanja čistoće nakon događanja i večernjih zabavnih sadržaja
Učestalost mjerenja	Svake dvije godine
Zoniranje	Izračun za destinaciju / Izračun po unaprijed utvrđenim zonama
Ograničenja pokazatelja	• Izračun pokazatelja pretpostavlja utemeljene informacije

13.2. Oštećenja/degradacija baštine uslijed turističke aktivnosti

Pokazatelj	Oštećenja/degradacija baštine uslijed turističke aktivnosti	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UNESCO – World Heritage in Danger GSTC – C1, C2, C6 ICOMOS – Heritage at risk
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 12. stavak 1. ... Razvoj turizma u smjeru održivosti je proces unaprjeđenja sustava turizma koji se temelji na prepoznavanju, poticanju i upravljanju razvojnim potencijalima uz održivo i odgovorno korištenje prostora, prirodnih, društvenih i gospodarskih resursa, kulturne baštine te unaprjeđenja uvjeta života lokalnog stanovništva i boravka turista u destinaciji.
	Povezanost sa SDG	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice Cilj 12 – Održiva potrošnja i proizvodnja Cilj 14 – Očuvanje vodenog svijeta Cilj 15 – Očuvanje života na kopnu
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu; Otporan turizam Poseban cilj 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor Poseban cilj 9. Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma
Obilježja pokazatelja	Definicija	Ekspertna ocjena oštećenja/ degradacije baštine na područjima destinacije/definiranim zonama nastalih kao posljedica turističke aktivnosti.

	Opis	Fizička oštećenja prirodne ili kulturne baštine nastala zbog kontinuiranog i intenzivnog korištenja (posjećivanja) u turizmu ili uslijed incidenata (npr. vandalizma, nesreća ili nezgoda) prilikom kojih je načinjena značajna šteta. Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 069/1999), Zakon o zaštiti prirode (NN), Kazneni zakon (NN 125/2011)
Podatci	Naziv podataka	Broj i intenzitet oštećenja baštine uzorkovanih neposrednim turističkim aktivnostima
	Mjerna jedinica	Razina oštećenja (visoka, srednja, nema oštećenja)
	Izvor podataka/potencijalni izvor	Upravitelji prirodnom i kulturnom baštinom
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podaci su nedostupni.
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj se iskazuje za jedinicu lokalne samouprave, a po potrebi i za jasno definiranu zonu unutar jedinice lokalne samouprave. U ekspertnoj analizi razmatra se stanje prirodne i kulturne materijalne baštine na terenu na temelju izvješća nadležnih institucija i obilaska terena.
Učestalost mjerenja		Svake četiri godine
Zoniranje		Izračun po unaprijed utvrđenim zonama/ izračun za pojedinačni lokalitet
Ograničenja pokazatelja		Poteškoće pri utvrđivanju podrijetla oštećenja, odnosno u kojoj su mjeri turističke aktivnosti doprinijele oštećenjima baštine. Postoji nepokretna i pokretna materijalna baština. Prirodna baština zauzima velika područja koje je teško nadzirati te pravovremeno utvrditi razmjere i podrijetlo oštećenja. Podaci nisu objedinjeni i lako dostupni.

13.3. Turizam kao razlog istiskivanja sadržaja važnih stanovnicima

Pokazatelj	Turizam kao razlog istiskivanja sadržaja važnih stanovnicima	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS: Utjecaj turizma na kvalitetu života u destinaciji UNWTO – MST: Percepcija o negativnom i pozitivnom doprinosu turizma dobrobiti lokalnog stanovništva OECD: Indeks boljeg života
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 6. stavak 1. – dionici u sustavu turizma (lokalno stanovništvo) Članak 12. stavak 1. – razvoj turizma u smjeru održivosti, te unaprjeđenja uvjeta života lokalnog stanovništva
	Povezanost sa SDG	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice Cilj 12: Održiva potrošnja i proizvodnja - Jasno definirane strateške smjernice pomažu u implementaciji praksi koje smanjuju ekološki otisak turizma
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu; Konkurentan i inovativan turizam Poseban cilj 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika, koji smatraju da su uslijed turističkog razvoja javni sadržaji za lokalno stanovništvo postali manje dostupni, u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Uslijed turističkog razvoja povećava se dostupnost turističkih sadržaja, koji često istiskuju javne sadržaje potrebne lokalnom stanovništvu.
Podatci	Naziv podataka	Percepcija utjecaja turizma na dostupnost javnih sadržaja
	Mjerna jedinica	Udio (%) ispitanika koji smatraju da su uslijed turističkog razvoja javni sadržaji za lokalno stanovništvo postali manje dostupni
	Izvor podataka/potencijalni izvor	Anketa lokalnog stanovništva
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem
	Primarno istraživanje (link na prijedlog)	

	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake četiri godine
Metodologija izračuna pokazatelja	Udio (%) lokalnog stanovništva s negativnom percepcijom utjecaja turizma na dostupnost javnih sadržaja procjenjuje se sljedećim pitanjem: <i>P3. Intenzivnim turističkim razvojem povećava se dostupnost turističkih sadržaja poput kafića, restorana i suvenirnica. Jesu li, zbog turističkih sadržaja, javni sadržaji za lokalno stanovništvo – poput vrtića, škola, zdravstvenih ustanova, tržnica i knjižnica – postali manje ili više dostupni? Odgovorite koristeći ocjene od 1 do 5, pri čemu ocjena 1 znači da su javni sadržaji postali puno manje dostupni, a ocjena 5 da su postali puno više dostupni.</i> <i>1 = 'Puno manje' do 5 = 'Puno više'</i> Udio lokalnog stanovništva s negativnom percepcijom utjecaja turizma na dostupnost javnih sadržaja računa se kao omjer broja ispitanika koji smatraju da su uslijed turističkog razvoja javni sadržaji za lokalno stanovništvo postali manje dostupni i ukupnog broja ispitanika: $\% \text{ stanovnika s negativnom percepcijom utjecaja turizma na dostupnost javnih sadržaja} = \frac{\text{broj ispitanika s ocjenom 1 ili 2 na pitanju P3}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje P3}} \times 100\%$	
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine	
Zoniranje	Izračun za cijelu destinaciju	
Ograničenja pokazatelja		

13.4. Zadovoljstvo atmosferom, ugođajem

13.5. Zadovoljstvo gastronomskom ponudom u mjestu

13.6. Zadovoljstvo događanjima i manifestacijama

Pokazatelj	13. Resursna atrakcijska osnova: 13.4. Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja atmosferom, ugođajem 13.5. Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja gastronomskom ponudom u mjestu
-------------------	---

	13.6. Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja događanjima i manifestacijama	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM – MST: Ukupno zadovoljstvo posjetitelja s destinacijom ETIS A.2.1: Udio posjetitelja koji su zadovoljni svojim cjelokupnim iskustvom u destinaciji
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu - Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom
	Povezanost sa SDG	Cilj 8 - Uključiv i održiv gospodarski rast, puna zaposlenost i dostojanstven rad za sve Cilj 12 - Održiva potrošnja i proizvodnja
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Posebni cilj: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa
Obilježja pokazatelja	Definicija	Procjena udjela (%) turista koji borave u komercijalnim i nekomercijalnim smještajnim objektima i jednodnevnih posjetitelja koji su zadovoljni navedenim elementima ponude u destinaciji (atmosfera/ugodajem u destinaciji, gastronomskom ponudom u mjestu te događanjima i manifestacijama).
	Opis	Zadovoljni posjetitelji učinkovit su alat privlačenja novih gostiju te time i stvaranja novih radnih mjesta u destinaciji, a uz to često i dulje borave te generiraju veći prihod u odnosu na posjetitelje koji nisu zadovoljni svojim boravkom u destinaciji. Nadalje, praćenjem zadovoljstva posjetitelja mjere se i prate učinci aktivnosti na unapređenju turističkog proizvoda destinacije. Za učinkovito upravljanje turističkom destinacijom, osim ukupnog zadovoljstva svih posjetitelja, važno je pratiti i zadovoljstvo određenim elementima ponude. Ovdje se preporuča praćenje zadovoljstva posjetitelja trima elementima ponude: 1. atmosfera/ugodajem u destinaciji, 2. gastronomskom ponudom u mjestu te 3. događanjima i manifestacijama.
Podatci	Naziv podataka	1. Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja atmosfera, ugodajem 2. Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja gastronomskom ponudom u mjestu 3. Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja događanjima i manifestacijama
	Mjerna jedinica	1., 2. i 3. Udio (%) zadovoljnih turista i jednodnevnih posjetitelja
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1., 2. i 3. Anketa turista i jednodnevnih posjetitelja
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1., 2. i 3. Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem

	Periodičnost prikupljanja podataka	1., 2. i 3. Svake četiri godine												
Metodologija izračuna pokazatelja		Indeks zadovoljstva turista i jednodnevnih posjetitelja atmosferom, ugođajem mjeri se pomoću sljedeće varijable/pitanja: <i>P4. Koliko ste zadovoljni atmosferom, ugođajem u ovoj destinaciji?</i> 1 = 'U potpunosti nezadovoljan/na' do 7 = 'U potpunosti zadovoljan/na', pri čemu je 3 = 'Niti zadovoljan/na niti nezadovoljan/na'												
		Indeks zadovoljstva turista i jednodnevnih posjetitelja gastronomskom ponudom u mjestu mjeri se pomoću sljedeće varijable/pitanja: <i>P5. Koliko ste zadovoljni gastronomskom ponudom u mjestu?</i> 1 = 'U potpunosti nezadovoljan/na' do 7 = 'U potpunosti zadovoljan/na', pri čemu je 3 = 'Niti zadovoljan/na niti nezadovoljan/na'												
		Indeks zadovoljstva turista i jednodnevnih posjetitelja događanjima i manifestacijama u ovoj destinaciji mjeri se pomoću sljedeće varijable/pitanja: <i>P6. Koliko ste zadovoljni događanjima i manifestacijama u ovoj destinaciji?</i> 1 = 'U potpunosti nezadovoljan/na' do 7 = 'U potpunosti zadovoljan/na', pri čemu je 3 = 'Niti zadovoljan/na niti nezadovoljan/na'												
		Sažeti prikaz varijabli												
		<table><tr><td>Varijabla (pitanje)</td><td colspan="3"></td></tr><tr><td></td><td>1</td><td>3</td><td>7</td></tr><tr><td>Zadovoljstvo atmosferom, ugođajem (P4)</td><td>U potpunosti nezadovoljan/na</td><td>Niti zadovoljan/na niti nezadovoljan/na</td><td>U potpunosti zadovoljan/na</td></tr></table>			Varijabla (pitanje)					1	3	7	Zadovoljstvo atmosferom, ugođajem (P4)	U potpunosti nezadovoljan/na
Varijabla (pitanje)														
	1	3	7											
Zadovoljstvo atmosferom, ugođajem (P4)	U potpunosti nezadovoljan/na	Niti zadovoljan/na niti nezadovoljan/na	U potpunosti zadovoljan/na											

Zadovoljstvo gastronomskom ponudom u mjestu (P5)	U potpunosti nezadovoljan/na	Niti zadovoljan/na niti nezadovoljan/na	U potpunosti zadovoljan/na
Zadovoljstvo događanjima i manifestacijama (P6)	U potpunosti nezadovoljan/na	Niti zadovoljan/na niti nezadovoljan/na	U potpunosti zadovoljan/na

Udjeli zadovoljnih posjetitelja pojedinim elementom turističke ponude se računaju kao omjer broja ispitanika koji su dali ocjenu 6 ili 7 na pojedinom pitanju i ukupnog broja ispitanika koji su odgovorili na to pitanje:

$$\begin{array}{l} \% \text{ posjetitelja zadovoljnih} \\ \text{atmosferom, ugođajem} \end{array} = \frac{\text{broj ispitanika s ocjenom} \\ \text{6 ili 7 na pitanje P4}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su} \\ \text{odgovorili na pitanje P4}} \times 100\%$$

$$\begin{array}{l} \% \text{ posjetitelja zadovoljnih} \\ \text{gastronomskom ponudom} \\ \text{u mjestu} \end{array} = \frac{\text{broj ispitanika s ocjenom} \\ \text{6 ili 7 na pitanje P5}}{\text{ukupni broj ispitanika koji} \\ \text{su odgovorili na pitanje P5}} \times 100\%$$

$$\begin{array}{l} \% \text{ posjetitelja zadovoljnih} \\ \text{događanjima i manifestacijama} \\ \text{u destinaciji} \end{array} = \frac{\text{broj ispitanika s ocjenom} \\ \text{6 ili 7 na pitanje P6}}{\text{ukupni broj ispitanika koji} \\ \text{su odgovorili na pitanje P6}} \times 100\%$$

	Pokazatelji se računaju zasebno za tri glavna segmenta turističke potražnje: turiste u komercijalnim smještajnim objektima, turiste u nekomercijalnom smještaju i jednodnevne posjetitelje.
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine
Zoniranje	Izračun za cijelu destinaciju
Ograničenja pokazatelja	

14. Okoliš

14.1. Kvaliteta zraka na lokalnoj(im) mjernoj(im) stanici(ama) u danima vršne turističke sezone u odnosu na ostatak godine

Pokazatelj	Kvaliteta zraka na lokalnoj(im) mjernoj(im) stanici(ama) u danima vršne turističke sezone u odnosu na ostatak godine	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	EEA – Air pollution Copernicus – Atmosphere monitoring service GSTC – D10
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2.
	Povezanost sa SDG	Cilj 3 - Zdravlje i dobrobit Cilj 11 - Održivi gradovi i zajednice Cilj 13 Očuvanje klime
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj 3 – Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor Posebni cilj 4 – Smanjenje negativnog međuodnosa turizma i klime
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je definiran kao broj dana s Europskim indeksom kvalitete zraka loše, vrlo loše i izuzetno loše kvalitete, odnosno I ili II kategorija prema Zakonu o zaštiti zraka.
	Opis	Za opis kvalitete zraka koristi se Indeks koji opisuje trenutno stanje kvalitete zraka na pojedinoj mjernoj postaji je određen izmjerenim koncentracijama pet ključnih onečišćujućih tvari u zraku. Razina indeksa je određena najvišom izmjerenom koncentracijom jedne od pet onečišćujućih tvari u zraku u 6 obveznih kategorija (dobro, prihvatljivo, umjereno, loše, vrlo loše i izrazito loše). Svrha

		pokazatelja je identifikacija pojačanih i učestalijih koncentracija pet ključnih onečišćujućih tvari: lebdeće čestice (PM10 i PM2,5), ozon (O3), dušikov dioksid (NO2), sumpor dioksid (SO2). Europski indeks kvalitete zraka omogućava bolje razumijevanje trenutnog stanja kvalitete zraka u destinaciji, te ga je moguće pratiti na dnevnoj razini. Prema Zakonu o zaštiti zraka (Narodne novine br. 127/19) prva (I) kategorija kvalitete zraka je ocjena koja se dodjeljuje za čist ili neznatno onečišćen zrak, dok je druga (II) kategorija kvalitete zraka ocjena koja se dodjeljuje u slučaju onečišćenog zraka. Ocjene se dobivaju temeljem mjerenja onečišćujućih tvari u zrak na mjernim postajama jedinica lokalne (regionalne) samouprave za praćenja kvalitete zraka, prema Programu mjerenja kvalitete zraka. Uredbom o utvrđivanju popisa mjernih mjesta za praćenje koncentracija pojedinih onečišćujućih tvari u zraku i lokacija mjernih postaja u državnoj mreži za trajno praćenje kvalitete zraka (NN 107/22) utvrđena je klasifikacija područja mjernog i klasifikacija mjernog mjesta. Popis postaja i ocjena dostupan je na: https://iszz.azo.hr/iskzl/index.html). Za potrebe dodatnog i detaljnijeg mjerenja kvalitete zraka na pojedinim lokacijama u destinaciji koje su radi prekomjernog opterećenja (primarno uslijed intenzivnog prometa), odnosno intenziteta posjećivanja potencijalno izložene prekoračenju graničnih vrijednosti onečišćujućih tvari u zrak, moguće je postavljanje dodatne mjerne postaje (npr. u lukama, pored autobusnih kolodvora te u centru mjesta koje ima značajnu površinu pod parkirališnom infrastrukturom ili na najprometnijim pravcima). Cilj je praćenje koncentracija dušikovih oksida (NOX), nemetanskih hlapivih organskih spojeva (NMHOS), sumporovih oksida (SOx), ukupnih lebdećih čestica (ULČ ili pojedinačno PM2,5 i PM10) te ugljikovog monoksida (CO) i olova (Pb) u zraku iz intenziviranog prometa, odnosno prijevoza ljudi i roba, kako bi se planirale i primijenile mjere za smanjenje utjecaja onečišćenja zraka na stanovnike i turiste.
Podatci	Naziv podataka	Europski indeks kvalitete zraka, Kategorija kvalitete zraka
	Mjerna jedinica	Razina indeksa (na osnovi koncentracija u µg/m3)
	Izvor podataka/potencijalni izvor	MZOZT – Portal kvaliteta zraka u Republici Hrvatskoj (HAOP) → Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije: https://iszz.azo.hr/iskzl/index.html DHMZ – kvaliteta zraka: https://meteo.hr/index_kz.php?tab=kz Lokalne mjerne stanice

	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatci su dostupni za nekoliko desetaka mjernih postaja (državna i lokalna mreža). Nužna implementacija novih mjernih postaja.
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj je informacija o broju dana sa smanjenim EIKZ. Dodatno, ocjene I i II kategorije kvalitete zraka temeljene su na mjerenju onečišćujućih tvari u zrak na mjernim postajama jedinica lokalne (regionalne) samouprave za praćenja kvalitete zraka, prema Programu mjerenja kvalitete zraka. Mjerenje obuhvaća podatke o koncentracijama onečišćujućih tvari: sumporovog dioksida (SO ₂), dušikovog dioksida i dušikovih oksida (NO ₂ i NO _x), lebdećih čestica (PM ₁₀ i PM _{2,5}), olova (Pb), benzena (C ₆ H ₆), ugljikovog monoksida (CO), prizemnog ozona (O ₃), arsena (As), kadmija (Cd), nikla (Ni), benzo(a)pirena (BaP) i drugih policikličkih aromatskih ugljikovodika (PAU), pokazatelja prosječne izloženosti za PM _{2,5} (PPI) te kemijskog sastava PM _{2,5} .
Zoniranje		Točkasta mjerenja na nekoliko desetaka lokacija u Hrvatskoj; podaci moguće agregirani u veća područja, tzv. aglomeracije.
Ograničenja pokazatelja		Trenutno nije dovoljna pokrivenost mjernim postajama.

14.2. Kvaliteta vode u lukama

Pokazatelj	Kvaliteta vode u lukama	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	MSFD (ODMS – Okvirna direktiva o morskoj strategiji) Barcelonska konvencija – UNEP-MAP (IMAP) MARPOL (Međunarodna konvencija o sprječavanju onečišćenja s brodova) – MEPC (Odbor za zaštitu morskog okoliša). GSTC – D7, D8, D9
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2.
	Povezanost sa SDG	Cilj 3 – Zdravlje i blagostanje Cilj 6 – Čista voda i sanitarni uvjeti Cilj 14 – Očuvanje vodenog svijeta

	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se prikazuje prostorna i vremenska raspodjela onečišćenja u pomorskim lukama
	Opis	Praćenje ekološkog stanja, odnosno kvalitete vode u lukama s ciljem zaštite zdravlja ljudi i okoliša.
Podatci	Naziv podataka	Kvaliteta vode
	Mjerna jedinica	Koncentracije i prisutnost opasnih tvari te otpada u vodnom okolišu
	Izvor podataka/potencijalni izvor	Institut za oceanografiju i ribarstvo Split: ODMS postaje monitoringa, informacijski sustav MORE, baza pokazatelja, IOR GeoPortal Potencijalni izvori: Institut za vode, izvještaji Lučke kapetanije, Copernicus Marine Service
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatci su dostupni na upit.
Metodologija izračuna pokazatelja		Preuzimanje sekundarnih podataka
Zoniranje		Luke
Ograničenja pokazatelja		Dostupnost podataka; frekvencija monitoringa; mogućnosti prekida monitoringa; razlike u broju tvari koje postaje mjere; metodologija praćenja stanja i usporedivost podataka

15. Prostor

15.1. Potencijal povećanja građevinskih područja

Pokazatelj	Potencijal povećanja građevinskih područja	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	GSTC – Smjernice, propisi i/ili politike koje se odnose na održivo korištenje zemljišta, dizajn, izgradnju i rušenje
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Zakon o turizmu, Članak 14, stavak 2. Održivo upravljanje prostorom

	Povezanost sa SDG	Cilj 11: Održivi gradovi i zajednice - Smjernice, propisi i politike za održivo korištenje prostora ključni su za razvoj održivih urbanih područja, s posebnim naglaskom na balansiranje urbanog razvoja s očuvanjem okoliša. Cilj 15: Život na zemlji - Ove smjernice i politike doprinose zaštiti i očuvanju prirodnih staništa, vitalno važnih za održavanje biološke raznolikosti i ekosustava. Cilj 17: Partnerstva za ciljeve - Uspostavljanje i provedba ovih politika zahtijeva suradnju između različitih dionika, uključujući vladine, nevladine organizacije i privatni sektor.
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Otporan turizam; Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Poseban cilj: 9. Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma, 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja površinu mogućeg povećanja građevinskih područja
	Opis	Pokazatelj ukazuje na dodatne mogućnosti proširenja građevinskih područja, ovisno o namjeni. Potrebno je razmatrati površine građevinskih područja po namjenama, obavezno naselja i ugostiteljsko-turističke namjene, a ovisno o planiranim područjima i druge namjene (npr. sportsko-rekreacijska područja sa smještajnim sadržajima, tematski parkovi i sl.)
Podatci	Naziv podataka	potencijalna površina proširenja građevinskog područja
	Mjerna jedinica	m ² , ha
	Izvor podataka/potencijalni izvor	podaci koji mogu biti podloga za izračun pokazatelja: - prostorni planovi (DPPR, PPPPO, PPUG/O, UPU, GUP) - podaci iz informacijskih sustava (bioportal, ISPU i sl.) - podaci digitalni model reljefa, DOF i HOK podloge
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	dostupnost podataka: - podaci iz prostornih planova su javno dostupni za pregled, preuzimanje u vektorskom formatu pogodnom za obradu dostupno na traženje od JLS - podaci digitalnog modela reljefa-dostupni na traženje (DGU), - DOF i HOK podloge, javno dostupne za pregled, podatkovni jaz:

		- nema direktnog prijenosa podatka u pokazatelj - podaci su podloga na temelju kojih se ekspertnom analizom urbanista treba utvrditi pokazatelj
	Periodičnost prikupljanja podataka	Godišnje
Metodologija izračuna pokazatelja		Izračun povezati s rezultatima pokazatelja 6.2. i 6.3. iz Smjernica za izračun obaveznih pokazatelja prihvatnog kapaciteta destinacije. Pokazatelj se iskazuje za građevinska područja po namjeni (naselja, ugostiteljsko-turistička i dr.) na razini JLS-a, a ukoliko destinaciju čini više JLS-ova za svaki pojedini JLS. Prema potrebi, ovisno o karakteristikama područja, može se iskazati po naselju ili po prostornim cjelinama. U ekspertnoj analizi urbanista razmatra se ukupna površina i izgrađenost građevinskog područja po namjenama (naselja, ugostiteljsko-turistička namjena i dr.) Ovisno o ekspertnoj procjeni urbanista, ukoliko podaci iz prostornog plana značajno odstupaju od stvarnog stanja izgrađenosti, vrši se analiza stvarne izgrađenosti na temelju DOF snimka. Podaci o površinama i izgrađenosti građevinskog područja naselja iskazuju se za svako pojedinačno naselje, te se iskazuje položaj u odnosu na prostor ograničenja zaštićenog obalnog pojasa. U odnosu na uvjete Zakona o prostornom uređenju, ocjenjuje se mogućnost te najveća dozvoljena površina širenja građevinskih područja (izgrađenost 50% ili 80%, povećanje 30% ili 20%, odnosno prema važećim uvjetima Zakona o prostornom uređenju). Podaci o površinama i izgrađenosti građevinskih područja drugih namjena iskazuju se pojedinačno po namjenama i značaju (državni, županijski, lokalni) te se za svako pojedinačno područje iskazuje položaj u odnosu na prostor ograničenja zaštićenog obalnog pojasa. U odnosu na uvjete Zakona o prostornom uređenju ocjenjuje se mogućnost te najveća dozvoljena površina širenja građevinskih područja (izgrađenost 50% ili 80%, povećanje 30% ili 20%, odnosno prema važećim uvjetima Zakona o prostornom uređenju).

	Ovisno o ekspertnoj procjeni urbanista, za mogućnosti proširenja pojedinog građevinskog područja razmatraju se i prostorna ograničenja koja utječu na stvarne mogućnosti širenja građevinskog područja (reljefne karakteristike, ograničenja temeljem zaštite sastavnica okoliša – poljoprivredno zemljište, šumske površine, zaštićena područja, ekološka mreža, kulturno-povijesne cjeline i sl.).
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine
Zoniranje	Izračun za cijelu destinaciju/ izračun po unaprijed utvrđenim zonama
Ograničenja pokazatelja	- nema direktnog prijenosa podatka u pokazatelj - podaci su podloga na temelju kojih se ekspertnom analizom urbanista treba utvrditi pokazatelj - maksimalne mogućnosti širenja građevinskih područja određene su propisima. Širenje građevinskih područja vrši se kroz izmjene prostornih planova u skladu s propisima, a na temelju stručnih kriterija te stvarnih potreba. Maksimalne mogućnosti se ne moraju iskoristiti.

15.2. Mogućnost stambene izgradnje kroz rekonstrukciju i prenamjenu postojećih građevina

Pokazatelj	Mogućnost stambene izgradnje kroz rekonstrukciju i prenamjenu postojećih građevina	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	-
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Zakon o turizmu, Članak 14, stavak 2. Održivo upravljanje prostorom
	Povezanost sa SDG	Cilj 11: Održivi gradovi i zajednice - Smjernice, propisi i politike za održivo korištenje prostora ključni su za razvoj održivih urbanih područja, s posebnim naglaskom na balansiranje urbanog razvoja s očuvanjem okoliša.
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Otporan turizam; Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Poseban cilj: 9. Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma, 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja najveći mogući broj stambenih jedinica koji se može ostvariti na području izgrađenih dijelova građevinskih područja

	Opis	Pokazatelj ukazuje na najveći mogući broj stambenih jedinica koji se može ostvariti na području izgrađenih dijelova građevinskih područja. U pokazatelj se uzima u obzir mogućnost rekonstrukcije i prenamjene postojećih građevina sukladno uvjetima iz prostornih planova.
Podatci	Naziv podataka	potencijalni broj stambenih jedinica u izgrađenom dijelu građevinskih područja naselja
	Mjerna jedinica	broj stambenih jedinica
	Izvor podataka/potencijalni izvor	podaci koji mogu biti podloga za izračun pokazatelja: - prostorni planovi (DPPR, PPPPO, PPUG/O, UPU, GUP) - DOF, digitalna katastarska podloga (DKP)
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	dostupnost podataka: - podaci iz prostornih planova su javno dostupni za pregled - DOF i DKP podloge, javno dostupne za pregled - Digitalni model površina (dostupno na traženje od DGU) podatkovni jaz: - nema direktnog prijenosa podatka u pokazatelj - podaci su podloga na temelju kojih se ekspertnom analizom urbanista treba utvrditi pokazatelj
	Periodičnost prikupljanja podataka	Godišnje
Metodologija izračuna pokazatelja		Izračun povezati s rezultatima pokazatelja 6.2. i 6.3. iz Smjernica za izračun obaveznih pokazatelja prihvatnog kapaciteta destinacije. Pokazatelj se iskazuje na razini JLS-a, a ukoliko destinaciju čini više JLS-ova, iskazuje se za svaki pojedini JLS. Prema potrebi, ovisno o karakteristikama područja, može se iskazati po naselju ili po prostornim cjelinama. U ekspertnoj analizi urbanista razmatra se prosječna površina postojećih građevnih čestica na kojima su izgrađene građevine stambene ili stambeno-poslovne namjene. Razmatraju se propisani uvjeti prostornih planova, a prvenstveno uvjeti za rekonstrukciju te uvjeti najvećeg dozvoljenog broja stambenih jedinica u odnosu na površinu građevne čestice, najveća dozvoljena etažnost i visina. Analizira se postojeća izgrađenost u smislu prosječne etažnosti i visine građevina u odnosu na najveću dozvoljenu.

	Primjenjuju se uvjeti iz prostornih planova te se iskazuje potencijalni broj stambenih jedinica koji se može izgraditi u okviru postojećih građevnih čestica. Ovisno o ekspertnoj procjeni urbanista, u obzir se uzimaju i propisani standardi broja parkirnih mjesta te se ukazuje na ograničenja stvarnih mogućnosti rekonstrukcije.
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine
Zoniranje	izračun po unaprijed utvrđenim zonama
Ograničenja pokazatelja	- nema direktnog prijenosa podatka u pokazatelj - podaci su podloga na temelju kojih se ekspertnom analizom urbanista treba utvrditi pokazatelj - Budući da na rekonstrukciju utječu brojni elementi (postojeće udaljenosti od cesta, ruba građevnih čestica, postojeće visine, postojeći parametri koji eventualno nisu zadovoljeni, cijena zahvata rekonstrukcije i sl.) radi se o okvirnoj procjeni te nije vjerojatno da će se ukupni potencijal u potpunosti iskoristiti. - Nova izgradnja odnosno rekonstrukcija ne ovisi samo o prostorno-planskim uvjetima (ovisi i o imovinsko-pravnim odnosima, gospodarskim prilikama, stanju tržišta nekretnina itd.) - Pokazatelj je potrebno usporediti s postojećim brojem stambenih jedinica

15.3. Potencijal izgradnje u neizgrađenim građevinskim područjima ugostiteljsko-turističke namjene

Pokazatelj	Potencijal izgradnje u neizgrađenim građevinskim područjima ugostiteljsko-turističke namjene	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	-
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Zakon o turizmu, Članak 14, stavak 2. Održivo upravljanje prostorom
	Povezanost sa SDG	Cilj 11: Održivi gradovi i zajednice - Smjernice, propisi i politike za održivo korištenje prostora ključni su za razvoj održivih urbanih područja, s posebnim naglaskom na balansiranje urbanog razvoja s očuvanjem okoliša.

	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Otporan turizam; Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Poseban cilj: 9. Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma, 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja najveći mogući broj ležajeva u neizgrađenim građevinskim područjima ugostiteljsko-turističke namjene
	Opis	Pokazatelj ukazuje na najveći mogući broj ležajeva koji se može ostvariti u neizgrađenim građevinskim područjima ugostiteljsko-turističke namjene.
Podatci	Naziv podataka	broj potencijalnih novih ležajeva u neizgrađenim građevinskim područjima ugostiteljsko-turističke namjene
	Mjerna jedinica	broj ležajeva
	Izvor podataka/potencijalni izvor	podaci koji mogu biti podloga za izračun pokazatelja: - prostorni planovi (DPPER, PPPPO, PPUG/O, UPU, GUP) - DOF, digitalna katastarska podloga (DKP)
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	dostupnost podataka: - podaci iz prostornih planova su javno dostupni za pregled - DOF i DKP podloge, javno dostupne za pregled podatkovni jaz: - nema direktnog prijenosa podatka u pokazatelj - podaci su podloga na temelju kojih se ekspertnom analizom urbanista treba utvrditi pokazatelj
	Periodičnost prikupljanja podataka	godišnje
Metodologija izračuna pokazatelja		Izračun povezati s rezultatima pokazatelja 6.2. i 6.3. iz Smjernica za izračun obaveznih pokazatelja prihvatnog kapaciteta destinacije. Pokazatelj se iskazuje na razini JLS-a, a ukoliko destinaciju čini više JLS-ova za svaki pojedini JLS. Prema potrebi, ovisno o karakteristikama područja, može se iskazati po naselju ili po prostornim cjelinama. Utvrđuje se površina neizgrađenih dijelova građevinskih područja ugostiteljsko-turističke namjene. Ovisno o ekspertnoj procjeni urbanista, ukoliko podaci iz prostornog plana značajno odstupaju od stvarnog stanja izgrađenosti, vrši se analiza stvarne izgrađenosti na temelju DOF snimka.

	Najveći dozvoljeni kapacitet područja ugostiteljsko-turističke namjene propisan prostornim planovima se prikazuje po vrstama smještaja koji je planiran. Preispituje se mogućnost smještaja dozvoljenih kapaciteta u odnosu na ograničenja iz Zakona o prostornom uređenju (npr. najmanja udaljenost novih smještajnih kapaciteta od obalne linije, najveća dozvoljena izgrađenost i sl.) te u odnosu na prostorno-planske uvjete (najveća dozvoljena izgrađenost, dozvoljena gustoća ležajeva na površinu, najmanja dozvoljena površina građevne čestice i sl.). Daje se procjena najvećeg mogućeg broja ležajeva prema vrsti na području planiranih građevinskih područja ugostiteljsko-turističke namjene. Ovisno o ekspertnoj procjeni urbanista, ukoliko su u građevinskim područjima naselja (u PPUG/O, GUP i/ii UPU) utvrđeni dijelovi koji su namijenjeni isključivo za ugostiteljsko-turističku namjenu, isti se analiziraju po jednakom postupku.
Zoniranje	Izračun po unaprijed utvrđenim zonama
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine
Ograničenja pokazatelja	- nema direktnog prijenosa podatka u pokazatelj - podaci su podloga na temelju kojih se ekspertnom analizom urbanista treba utvrditi pokazatelj - Privođenje namjeni ugostiteljsko-turističkih zona ne ovisi samo o prostorno-planskim uvjetima (ovisi i o imovinsko-pravnim odnosima, gospodarskim prilikama, stanju tržišta nekretnina itd.)

15.4. Mogućnosti proširivanja plažnog prostora (za destinacije za koje je pokazatelj relevantan)

Pokazatelj	Mogućnosti proširivanja plažnog prostora (za destinacije za koje je pokazatelj relevantan)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	-
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Zakon o turizmu, Članak 14, stavak 2. Održivo upravljanje prostorom
	Povezanost sa SDG	Cilj 11: Održivi gradovi i zajednice - Smjernice, propisi i politike za održivo korištenje prostora ključni su za razvoj održivih urbanih područja, s posebnim naglaskom na balansiranje urbanog razvoja s očuvanjem okoliša.

	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Otporan turizam; Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Poseban cilj: 9. Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma, 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja površinu i/ili duljinu obalne linije na kojoj je moguće realizirati dodatne plažne prostore
	Opis	Pokazatelj ukazuje na dodatne mogućnosti povećanja plažnih kapaciteta, a u odnosu na zauzetost obalnog prostora postojećim i planiranim sadržajima te na reljefne i prostorne karakteristike
Podatci	Naziv podataka	potencijalni novi plažni prostor
	Mjerna jedinica	km, m ² , površina plažnog prostora po kupacu
	Izvor podataka/potencijalni izvor	podaci koji mogu biti podloga za izračun pokazatelja: - digitalni model reljefa, DOF i HOK podloge - podaci o obalnoj liniji iz ICZM Protokola – zajednički pokazatelj 16 „Duljina obalne crte podložne fizičkim poremećajima zbog utjecaja izgrađenih struktura“ - prostorni planovi (UPU, GUP, PPUG/O)
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	dostupnost podataka: - podaci digitalnog modela reljefa-dostupni na traženje (DGU), - DOF i HOK podloge, javno dostupne za pregled, - podaci iz prostornih planova su javno dostupni za pregled, preuzimanje u vektorskom formatu pogodnom za obradu dostupno na traženje od JLS - podaci iz informacijskih sustava (biportal, ISPU i sl.) - podaci pokazatelja prema ICZM protokolu često nisu dostupni, ili nisu dostupni u formatu pogodnom za obradu (vektorski format s prostornim podatkom) podatkovni jaz: - nema direktnog prijenosa podatka u pokazatelj - podaci su podloga na temelju kojih se ekspertnom analizom urbanista treba utvrditi pokazatelj
	Periodičnost prikupljanja podataka	godišnje
Metodologija izračuna pokazatelja		Izračun povezati s rezultatima pokazatelja 4.4. iz Smjernica za izračun obaveznih pokazatelja prihvatnog kapaciteta destinacije.

	Pokazatelj se iskazuje za JLS-a, a ukoliko destinaciju čini više JLS-ova za svaki pojedini JLS. U ekspertnoj analizi urbanista razmatra se obalna linija i površina uz obalu koja nije zauzeta postojećom i planiranom izgradnjom ni postojećim plažnim prostorima (na temelju podataka iz DOF podloga, ukoliko su dostupni podaci iz pokazatelja 16 prema ICZM protokolu te iz prostornih planova). U utvrđene površine ubrajaju se i površine planiranih plaža prema prostornim planovima, ako postoje. Na utvrđenim nezaузetim površinama vrši se analiza karakteristika reljefa te se iz potencijalnog prostora isključuje područja litica i drugih prostora koji zbog svojih prostornih karakteristika ne bi mogli biti privedeni namjeni plaže. Iz potencijalnih površina isključuju se i prostori koji su pod nekim oblikom zaštite (prirodnih vrijednosti, okoliša, kulturno-povijesne cjeline i sl.). Analizira se i mogućnost širenja postojećeg plažnog prostora u smjeru kopna i smjeru mora, a ovisno o reljefnim karakteristikama, planiranim i postojećim sadržajima i drugim ograničenjima, uzevši u obzir potencijalni utjecaj na prirodu. Iskazuje se površina i/ili duljina obalne linije koja predstavlja potencijal za širenje plažnog prostora (km obalne linije ili m² površine). U odnosu na utvrđene karakteristike prostora za potencijalno širenje plažnog prostora daje se naznaka mogućeg standarda za površine novih plažnih prostora po kupacu – moguća gustoća kupaca na plaži (npr. kamenite prirodne plaže s minimalnim uređenjem platoa za kupanje mogu primiti manje kupaca nego šljunčane plaže).
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine
Zoniranje	Izračun po unaprijed utvrđenim zonama
Ograničenja pokazatelja	- nema direktnog prijenosa podatka u pokazatelj - podaci su podloga na temelju kojih se ekspertnom analizom urbanista treba utvrditi pokazatelj - uređenje novih plažnih prostora podliježe brojnim preduvjetima i postupcima (iz domene zaštite okoliša, prostornog planiranja, gospodarenja pomorskim dobrom, građenja i sl.) pa podatak o mogućnostima proširenja plažnog prostora ne znači i potpunu mogućnost realizacije

15.5. Veličina i struktura kapaciteta (vezovi) u nautici

Pokazatelj	Veličina i struktura kapaciteta (vezovi) u nautici
------------	--

Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Zakon o turizmu, Članak 14, stavak 2. Održivo upravljanje prostorom
	Povezanost sa SDG	Cilj 11: Održivi gradovi i zajednice - Smjernice, propisi i politike za održivo korištenje prostora ključni su za razvoj održivih urbanih područja, s posebnim naglaskom na balansiranje urbanog razvoja s očuvanjem okoliša.
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Otporan turizam; Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Poseban cilj: 9. Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma, 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Broj vezova u lukama nautičkog turizma i drugim objektima za pružanje usluga veza i smještaja plovni objekata te lukama otvorenim za javni promet namijenjenim za nautički turizam na području destinacije
	Opis	Procjena veličine prihvatnog kapaciteta destinacije za nautički turizam
Podatci	Naziv podataka	Broj vezova
	Mjerna jedinica	Broj vezova
	Izvor podataka/potencijalni izvor	Podaci nadležnih lučkih uprava /STR MINTS-a/ županija
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak je dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	Godišnje
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj se izračunava za JLS-a, a ukoliko destinaciju čini više JLS-ova za svaki pojedini JLS.
Učestalost mjerenja		Svake četiri godine
Zoniranje		Izračun po unaprijed utvrđenim zonama
Ograničenja pokazatelja		Broj raspoloživih vezova ovisi o veličini brodova koja vezu

15.6. Potencijalno povećanje kapaciteta u nautičkom turizmu

Pokazatelj	Potencijalno povećanje kapaciteta u nautičkom turizmu	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Zakon o turizmu, Članak 14, stavak 2. Održivo upravljanje prostorom
	Povezanost sa SDG	Cilj 11: Održivi gradovi i zajednice - Smjernice, propisi i politike za održivo korištenje prostora ključni su za razvoj održivih urbanih područja, s posebnim naglaskom na balansiranje urbanog razvoja s očuvanjem okoliša.
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Otporan turizam; Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Poseban cilj: 9. Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma, 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Broj planiranih, a nerealiziranih vezova u lukama nautičkog turizma i drugim objektima za pružanje usluga veza i smještaja plovnih objekata te lukama otvorenim za javni promet namijenjenim za nautički turizam na području destinacije
	Opis	Procjena povećanja veličine prihvatnog kapaciteta destinacije za nautički turizam
Podatci	Naziv podataka	Broj vezova
	Mjerna jedinica	Broj vezova
	Izvor podataka/potencijalni izvor	Podaci raspoloživi u Prostornom planu grada/općine
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak je dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	godišnje
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj se izračunava za JLS-a, a ukoliko destinaciju čini više JLS-ova za svaki pojedini JLS. Broj vezova: broj planiranih, a nerealiziranih vezova u lukama nautičkog turizma i drugim objektima za pružanje usluga veza i smještaja plovnih objekata na području JLS: - broj planiranih vezova preuzima se iz Prostornog plana grada/općine,

	- podaci o postojećim vezovima preuzimaju se iz pokazatelja Veličina i struktura kapaciteta (vezovi) u nautici (za destinacije za koje je pokazatelj relevantan)
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine
Zoniranje	Izračun po unaprijed utvrđenim zonama
Ograničenja pokazatelja	Prosjeck veličine brodova se povećava

15.7. Percepcija stanovnika o postojećem stanju izgrađenosti prostora

Pokazatelj	Percepcija stanovnika o postojećem stanju izgrađenosti prostora	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS: Utjecaj turizma na kvalitetu života u destinaciji UNWTO – MST: Percepcija o negativnom i pozitivnom doprinosu turizma dobrobiti lokalnog stanovništva OECD: Indeks boljeg života
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Zakon o turizmu, Članak 14, stavak 2. Održivo upravljanje prostorom
	Povezanost sa SDG	Cilj 11: Održivi gradovi i zajednice - Smjernice, propisi i politike za održivo korištenje prostora ključni su za razvoj održivih urbanih područja, s posebnim naglaskom na balansiranje urbanog razvoja s očuvanjem okoliša.
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Otporan turizam; Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Poseban cilj: 9. Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma, 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji smatraju da je turizam uzrokovao negativne promjene u prostoru u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Intenzivan turistički razvoj uzrokuje značajne prostorne promjene koje mogu biti pozitivne (npr. uređenije mjesto) i negativne (npr. preizgrađenost prostora).
Podatci	Naziv podataka	Percepcija utjecaja turizma na prostorne promjene
	Mjerna jedinica	Udio (%) ispitanika koji smatraju da je turizam uzrokovao negativne promjene u prostoru

	Izvor podataka/potencijalni izvor	Anketa lokalnog stanovništva
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem
	Primarno istraživanje (link na prijedlog)	
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake četiri godine
Metodologija izračuna pokazatelja	Udio (%) lokalnog stanovništva s negativnom percepcijom utjecaja turizma na prostorne promjene procjenjuje se sljedećim pitanjem: <i>P4. Koristeći ocjene od 1 = 'Nimalo' do 5 = 'Jako puno', u kojoj mjeri smatrate da je turizam utjecao na promjene u prostoru (izgrađenost prostora, korištenje prostora za druge namjene)?</i> 1 = 'Nimalo' do 5 = 'Jako puno' <i>P4.a. Smatrate li te promjene nečim pozitivnim ili negativnim? (samo ako je P4 > 1)</i> 1. Pozitivnim 2. Negativnim 3. Niti pozitivnim niti negativnim Udio lokalnog stanovništva s negativnom percepcijom utjecaja turizma na prostorne promjene računa se kao omjer broja ispitanika koji smatraju da je turizam uzrokovao negativne promjene u prostoru i ukupnog broja ispitanika: $\begin{array}{l} \text{\% stanovnika s negativnom} \\ \text{percepcijom utjecaja turizma} \\ \text{na promjene u prostoru} \end{array} = \frac{\text{broj ispitanika s odgovorom 2} \\ \text{na pitanje P4a}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su} \\ \text{odgovorili na pitanje P4a}} \times 100\%$	
	Svake četiri godine	
Zoniranje	Izračun za cijelu destinaciju	
Ograničenja pokazatelja		

16. Komunalna infrastruktura

16.1. Vršno opterećenje vodovodne mreže (Udio ukupne potrošnje vode u odnosu na raspoloživi kapacitet u danima vršne turističke sezone)

Pokazatelj	Vršno opterećenje vodovodne mreže (Udio ukupne potrošnje vode u odnosu na raspoloživi kapacitet u danima vršne turističke sezone)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS: D5.1. Potrošnja vode po noćenju turista u usporedbi sa potrošnjom vode po stanovniku, po noćenju (kombinacija – prilagodba) GSTC: D6 Upravljanje vodnim resursima (kombinacija – prilagodba)
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu - upravljanje vodnim resursima/gospodarenje otpadnim vodama
	Povezanost sa SDG	Cilj 3 – Zdravlje i blagostanje Cilj 6 – Čista voda i sanitarni uvjeti Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje opterećenja iz turizma na sastavnice okoliša i prirodu
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je ocjena razine opterećenja vodovodne mreže u razdoblju vršne turističke sezone.
	Opis	Ograničavajući čimbenik razvoja turizma u pojedinim destinacijama je dostupnost vode, odnosno njena nepovoljna prostorna i vremenska raspodjela, osobito u Jadranskoj Hrvatskoj u ljetnim mjesecima. Vođenje evidencije o ukupnoj finalnoj potrošnji vode i kapacitetu vodoopskrbne mreže dužno je provoditi i osigurati nadležno tijelo za upravljanje vodnim resursima u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave (JL(R)S) na temelju posebnog zakona kojim se uređuje upravljanje vodama.
Podatci	Naziv podataka	1. Ukupna finalna potrošnja vode u destinaciji (m ³) 2. Kapacitet vodovodne mreže na području destinacije (m ³)
	Mjerna jedinica	%

	Izvor podataka/potencijalni izvor	Izvor podataka: Javni isporučitelj vodne usluge – Vodovod (komunalno poduzeće, interni izvještaj o mjesečnoj potrošnji vode
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak je dostupan. Nema podatkovnog jaza.
Metodologija izračuna pokazatelja		Vršno opterećenje vodovodne mreže u danima vršne turističke sezone daje informaciju o raspoloživom kapacitetu vodovodne mreže da opskrbi sve korisnike, uključujući i turiste. Za vršni mjesec potrebno je pribaviti podatak o ukupnoj potrošnji vode svih potrošača u destinaciji (FPV), nakon čega se izračuna vršno opterećenje vodovodne mreže (VOVM) prema izrazu $VOVM = \frac{FPV}{KVM \times D} \times 100\%$ pri čemu je KVM oznaka za kapacitet vodovodne mreže u destinaciji, a D je broj dana u vršnom mjesecu.
Zoniranje		Izračun za cijelu destinaciju/ izračun po unaprijed utvrđenim zonama
Ograničenja pokazatelja		

16.2. Udio ukupne dnevne proizvodnje mješovitog komunalnog otpada (u kućanstvima i kolektivnim turističkim smještajnim kapacitetima) u odnosu na kapacitet prihvata i odvoza otpada u vršnim danima turističke sezone

Pokazatelj	Udio ukupne dnevne proizvodnje mješovitog komunalnog otpada (u kućanstvima i kolektivnim turističkim smještajnim kapacitetima) u odnosu na kapacitet prihvata i odvoza otpada u vršnim danima turističke sezone	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UNWTO-MST: Udio krutog otpada koji stvaraju turističke djelatnosti u odnosu na ukupni kruti otpad (kombinacija – prilagodba) GSTC: D9 Kruti otpad (kombinacija – prilagodba) ETIS: D3.1 Gospodarenje krutim otpadom
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu - gospodarenje otpadom
	Povezanost sa SDG	Cilj 3 Zdravlje i dobrobit

		Cilj 11 Održivi gradovi i zajednice Cilj 12 Održiva potrošnja i proizvodnja
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje opterećenja iz turizma na sastavnice okoliša i prirodu
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je udio opterećenja kapaciteta prihvata i odvoza mješovitog komunalnog otpada s mješovitim komunalnim otpadom iz kućanstava i kolektivnih turističkih smještajnih objekata u razdoblju vršne turističke sezone.
	Opis	Pokazateljem se prati ostvarenje razdvajanja veze između proizvodnje otpada u turizmu i gospodarskog rasta te uspješnost sprečavanja nastanka otpada u destinaciji. Ukazuje na okolišni aspekt rizika u turističkim destinacijama gdje nedovoljno adekvatna infrastruktura gospodarenja otpadom u kombinaciji sa povećanom turističkom aktivnosti može ugroziti konkurentnost turističke destinacije. Pokazatelj je važan za atraktivnost destinacije i u slučaju neuređenog ili preopterećenog (prekapacitiranog) sustava gospodarenja otpadom, što predstavlja ograničavajući čimbenik razvoja destinacije. Komunalni otpad je miješani komunalni otpad i odvojeno sakupljeni otpad. Javna usluga sakupljanja komunalnog otpada podrazumijeva prikupljanje komunalnog otpada na području pružanja javne usluge putem spremnika od pojedinog korisnika i prijevoz i predaju tog otpada ovlaštenoj osobi za obradu takvoga otpada.
Podatci	Naziv podataka	1. Ukupne količina mješovitog komunalnog otpada (MKO) nastalog u destinaciji (tonama) iz kućanstava i turističke djelatnosti, u vršnoj sezoni 2. Kapacitet odlagališta otpada na području destinacije (m³) 3. Broj odvoza specijalnim vozilima za odvoz i deponiranje MKO u vršnoj sezoni, razdvojeno na broj odvoza MKO iz kućanstva i kolektivnih turističkih smještajnih kapaciteta i broj odvoza MKO nastalog djelovanjem poslovnih subjekata iz ostalih djelatnosti.
	Mjerna jedinica	% (zasebno za kapacitet odlagališta, zasebno za odvoz)
	Izvor podataka/potencijalni izvor	Izvor podataka: 1.-3. pružatelj javne usluge odvoza otpada koje je:

		a) trgovačko društvo koje osniva jedna ili više jedinica lokalne samouprave (JLS), temeljem odluke predstavničkog tijela JLS ili pravna ili b) fizička osoba – obrtnik temeljem koncesije dodijeljene odlukom predstavničkog tijela JLS / Upravni odjeli jedinica lokalne/područje samouprave
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatci su dostupni. Nema podatkovnog jaza.
Metodologija izračuna pokazatelja		Vršno opterećenje komunalne infrastrukture (odlagališta) i s njome povezanog sustava odvoza otpada u danima vršne turističke sezone daje informaciju o raspoloživosti, odnosno opterećenju sveukupnog kapaciteta sustava gospodarenja otpadom, koji daje uslugu svim korisnicima, uključujući i turiste. Za utvrđivanje prosječne dnevne količine proizvedenog MKO u kućanstvima i kolektivnim turističkim smještajnim kapacitetima u vršnim danima ($PKMKO_{KTS}$) prvo se izračuna ukupna količina MKO proizvedenog u kućanstvima i kolektivnim turističkim smještajnim kapacitetima odvezenog na odlagališta za vrijeme sedam vršnih dana ($UKMKO_{KTS}$), kao zbroj količine prevezenog MKO na odlagalište u vršnim danima, prema pratećim listovima odlagališta. Količina se izražava u tonama. $PKMKO_{KTS}$ se dobije dijeljenjem $UKMKO_{KTS}$ sa 7. Udio dnevne proizvodnje MKO u kućanstvima i kolektivnim turističkim smještajnim kapacitetima u odnosu na kapacitet prihvata odlagališta, u oznaci UDP_{MKO}, dobije se prema formuli $UDP_{MKO} = \frac{PKMKO_{KTS}}{KPO_{MKO}} \times 100\%,$ pri čemu KPO_{MKO} označava kapacitet prihvata MKO na odlagalište, izražen u tonama. Za udio ukupne dnevne proizvodnje MKO u kućanstvima i kolektivnim turističkim smještajnim kapacitetima u odvozu otpada u vršnim danima, potrebno je prvo odrediti: MKO_1 - ukupan broj odvoza MKO iz kućanstva i kolektivnih turističkih smještajnih kapaciteta u vršnim danima, podijeljen sa 7, MKO_2 – ukupan broj odvoza MKO nastalog djelovanjem poslovnih subjekata iz ostalih djelatnosti u vršnim danima, podijeljen sa 7.

	Udio dnevne proizvodnje MKO u kućanstvima i kolektivnim turističkim smještajnim kapacitetima (UdpMKO) u ukupnom broju odvoza u vršnim danima računa se prema izrazu $\text{UdpMKO} = \frac{\text{MKO}_1}{\text{MKO}_1 + \text{MKO}_2} \times 100\%.$
Zoniranje	Izračun za cijelu destinaciju/ izračun po unaprijed utvrđenim zonama
Ograničenja pokazatelja	

16.3. Iritacija neugodnim mirisima (iz kontejnera, kanalizacije, ventilacije) tijekom turističke sezone

Pokazatelj	Iritacija neugodnim mirisima (iz kontejnera, kanalizacije, ventilacije) tijekom turističke sezone	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS: Utjecaj turizma na kvalitetu života u destinaciji UNWTO – MST: Percepcija o negativnom i pozitivnom doprinosu turizma dobrobiti lokalnog stanovništva OECD: Indeks boljeg života
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu - gospodarenje otpadom
	Povezanost sa SDG	Cilj 3 Zdravlje i dobrobit Cilj 11 Održivi gradovi i zajednice Cilj 12 Održiva potrošnja i proizvodnja
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje opterećenja iz turizma na sastavnice okoliša i prirodu
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji su uznemireni neugodnim mirisima (iz kontejnera, kanalizacije, ventilacije) tijekom turističke sezone u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Turisti stvaraju znatne količine otpada zbog čega može doći do problema u adekvatnom zbrinjavanju otpada, degradacije iskustva posjetitelja i rizika po ljudsko zdravlje.
Podatci	Naziv podataka	Iritacija neugodnim mirisima (iz kontejnera, kanalizacije, ventilacije) tijekom turističke sezone

	Mjerna jedinica	Udio (%) ispitanika kojima neugodni mirisi (iz kontejnera, kanalizacije, ventilacije) tijekom turističke sezone predstavljaju veliki problem
	Izvor odataka/potencijalni izvor	Anketa lokalnog stanovništva
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem
	Primarno istraživanje (link na prijedlog)	
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake četiri godine
Metodologija izračuna pokazatelja		Udio (%) lokalnog stanovništva koji su uznemireni neugodnim mirisima (iz kontejnera, kanalizacije, ventilacije) tijekom turističke sezone procjenjuje se sljedećim pitanjem: <i>P5. Kada pomislite na život u svojem mjestu tijekom turističke sezone, predstavljaju li neugodni mirisi (iz kontejnera, kanalizacije, ventilacije) veliki problem, mali problem ili uopće nisu problem?</i> 1. <i>Veliki problem</i> 2. <i>Mali problem</i> 3. <i>Nije problem</i> 9. <i>Ne znam/ne mogu ocijeniti</i> Udio lokalnog stanovništva uznemiren neugodnim mirisima (iz kontejnera, kanalizacije, ventilacije) tijekom turističke sezone računa se kao omjer broja ispitanika koji smatraju da su neugodni mirisi (iz kontejnera, kanalizacije, ventilacije) veliki problem i ukupnog broja ispitanika: $\% \text{ stanovnika uznemirenih neugodnim mirisima} = \frac{\text{broj ispitanika s odgovorom 1 na pitanju P5}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje P5}} \times 100\%$
Učestalost mjerenja		Svake četiri godine
Zoniranje		Izračun za cijelu destinaciju
Ograničenja pokazatelja		

17. Prometna infrastruktura

17.2. Iritacija pronalaženjem parkirnog mjesta tijekom turističke sezone

Pokazatelj	Iritacija pronalaženjem parkirnog mjesta tijekom turističke sezone	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS: Utjecaj turizma na kvalitetu života u destinaciji UNWTO – MST: Percepcija o negativnom i pozitivnom doprinosu turizma dobrobiti lokalnog stanovništva OECD: Indeks boljeg života
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu - održivo upravljanje destinacijom
	Povezanost sa SDG	Cilj 9 – Industrija, inovacije i infrastruktura Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje negativnog međuodnosa turizma i klime
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji su uznemireni nemogućnošću pronalaska slobodnog parkirnog mjesta tijekom turističke sezone u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Turizam stvara izniman pritisak na prometnu infrastrukturu, doprinosi nastajanju gužve i smanjuje dostupnost slobodnih parkirališnih mjesta što može negativno utjecati na kvalitetu života u destinaciji.
Podatci	Naziv podataka	Iritacija nemogućnošću pronalaska slobodnog parkirnog mjesta tijekom turističke sezone
	Mjerna jedinica	Udio (%) ispitanika kojima nedostatnost parkirnih mjesta tijekom turističke sezone predstavlja veliki problem
	Izvor podataka/potencijalni izvor	Anketa lokalnog stanovništva
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem
	Primarno istraživanje	

	(link na prijedlog)	
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake četiri godine
Metodologija izračuna pokazatelja	Udio (%) lokalnog stanovništva koji su uznemireni nemogućnošću pronalaska slobodnog parkirnog mjesta tijekom turističke sezone procjenjuje se sljedećim pitanjem: <i>P6. Kada pomislite na život u svojem mjestu tijekom turističke sezone, predstavlja li pronalazak slobodnog parkirnog mjesta veliki problem, mali problem ili uopće nije problem?</i> 1. Veliki problem 2. Mali problem 3. Nije problem 9. Ne znam/ne mogu ocijeniti Udio lokalnog stanovništva uznemiren manjkom slobodnih parkirnih mjesta tijekom turističke sezone računa se kao omjer broja ispitanika koji smatraju da je pronalazak slobodnog parkirnog mjesta veliki problem i ukupnog broja ispitanika: $\% \text{ stanovnika uznemirenih nemogućnošću pronalaska slobodnog parkirnog mjesta} = \frac{\text{broj ispitanika s odgovorom 1 na pitanju P6}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje P6}} \times 100\%$	
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine	
Zoniranje	Izračun po unaprijed utvrđenim zonama	
Ograničenja pokazatelja		

18. Stanovništvo i kvaliteta života

18.1. Percepcija utjecaja turizma na rast troškova života

Pokazatelj	Percepcija utjecaja turizma na rast troškova života
-------------------	--

Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS: Utjecaj turizma na kvalitetu života u destinaciji UNWTO – MST: Percepcija o negativnom i pozitivnom doprinosu turizma dobrobiti lokalnog stanovništva OECD: Indeks boljeg života
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 6. stavak 1. – dionici u sustavu turizma (lokalno stanovništvo) Članak 12. stavak 1. – razvoj turizma u smjeru održivosti, te unaprijeđenja uvjeta života lokalnog stanovništva
	Povezanost sa SDG	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice Cilj 12: Održiva potrošnja i proizvodnja - Jasno definirane strateške smjernice pomažu u implementaciji praksi koje smanjuju ekološki otisak turizma
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu; Konkurentan i inovativan turizam Poseban cilj 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji smatraju da turizam znatno povećava pojedine stavke troškova života u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Turistički razvoj često uzrokuje rast cijena nekretnina i povećanje drugih troškova života što može narušiti životni standard lokalnog stanovništva, posebice onih koji ne ostvaruju izravne prihode od turizma.
Podatci	Naziv podataka	Percepcija povećanih troškova života uslijed turističkog razvoja
	Mjerna jedinica	Udio (%) ispitanika koji smatraju da turizam znatno povećava cijene nekretnina Udio (%) ispitanika koji smatraju da turizam znatno povećava cijene najma stanova Udio (%) ispitanika koji smatraju da turizam znatno povećava cijene režija Udio (%) ispitanika koji smatraju da turizam znatno povećava cijene hrane i pića u trgovinama Udio (%) ispitanika koji smatraju da turizam znatno povećava cijene u restoranima/kafićima
	Izvor podataka/potencijalni izvor	Anketa lokalnog stanovništva
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem

	Primarno istraživanje (link na prijedlog)	
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake četiri godine
Metodologija izračuna pokazatelja	Udio (%) lokalnog stanovništva koji smatraju da turizam znatno povećava troškove života procjenjuje se sljedećim pitanjem:	
	<i>P7. Koristeći ocjene od 1 = 'Nimalo' do 5 = 'Jako puno', u kojoj mjeri smatrate da su se u Vašem mjestu u posljednjih pet godina zbog turizma povećale cijene:</i> <i>1. Nekretnina</i> <i>2. Najma stanova</i> <i>3. Režija</i> <i>4. Hrane i pića u trgovinama</i> <i>5. Cijene u restoranima/kafićima</i> <i>9. Ne znam/ne mogu ocijeniti</i> Udio lokalnog stanovništva koji smatraju da turizam znatno povećava troškove života računa se kao omjer broja ispitanika koji smatraju da je turizam utjecao na znatno povećanje cijena nekretnina, najma stanova, režija te hrane i pića u trgovinama ili restoranima/kafićima, i ukupnog broja ispitanika koji su odgovorili na pojedinu stavku/element: $\begin{array}{l} \text{\% stanovnika koji smatraju da} \\ \text{turizam znatno povećava} \\ \text{cijene nekretnina} \end{array} = \frac{\begin{array}{l} \text{broj ispitanika s ocjenom 4 ili 5 za} \\ \text{element 1.} \end{array}}{\begin{array}{l} \text{ukupni broj ispitanika koji su} \\ \text{odgovorili na pitanje P7.1} \end{array}} \times 100\%$	

	% stanovnika koji smatraju da turizam znatno povećava cijene najma stanova = $\frac{\text{broj ispitanika s ocjenom 4 ili 5 za element 2}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje P7.2}} \times 100\%$ % stanovnika koji smatraju da turizam znatno povećava cijene režija = $\frac{\text{broj ispitanika s ocjenom 4 ili 5 za element 3}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje P7.3}} \times 100\%$ % stanovnika koji smatraju da turizam znatno povećava cijene hrane i pića u trgovinama = $\frac{\text{broj ispitanika s ocjenom 4 ili 5 za element 4}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje P7.4}} \times 100\%$ % stanovnika koji smatraju da turizam znatno povećava cijene u restoranima/kafićima = $\frac{\text{broj ispitanika s ocjenom 4 ili 5 za element 5}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje P7.5}} \times 100\%$
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine
Zoniranje	Izračun za cijelu destinaciju
Ograničenja pokazatelja	

18.2. Zadovoljstvo dostupnošću odabranih javnih sadržaja

Pokazatelj	Zadovoljstvo dostupnošću odabranih javnih sadržaja	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS: Utjecaj turizma na kvalitetu života u destinaciji UNWTO – MST: Percepcija o negativnom i pozitivnom doprinosu turizma dobrobiti lokalnog stanovništva OECD: Indeks boljeg života
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 6. stavak 1. – dionici u sustavu turizma (lokalno stanovništvo) Članak 12. stavak 1. – razvoj turizma u smjeru održivosti, te unaprjeđenja uvjeta života lokalnog stanovništva
	Povezanost sa SDG	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice Cilj 12: Održiva potrošnja i proizvodnja - Jasno definirane strateške smjernice pomažu u implementaciji praksi koje smanjuju ekološki otisak turizma
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu; Konkurentan i inovativan turizam Poseban cilj 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji su zadovoljni dostupnošću odabranih javnih sadržaja u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Uslijed turističkog razvoja povećava se dostupnost turističkih sadržaja, koji često istiskuju javne sadržaje potrebne lokalnom stanovništvu.
Podatci	Naziv podataka	Zadovoljstvo dostupnošću odabranih javnih sadržaja
	Mjerna jedinica	Udio (%) ispitanika koji su zadovoljni dostupnošću dječjih igrališta Udio (%) ispitanika koji su zadovoljni dostupnošću uređenih zelenih površina Udio (%) ispitanika koji su zadovoljni dostupnošću rekreacijskih sadržaja Udio (%) ispitanika koji su zadovoljni dostupnošću zabavnih sadržaja za slobodno vrijeme Udio (%) ispitanika koji su zadovoljni dostupnošću društvenih sadržaja za slobodno vrijeme Udio (%) ispitanika koji su zadovoljni dostupnošću javnog prijevoza
	Izvor podataka/potencijalni izvor	Anketa lokalnog stanovništva

	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem
	Primarno istraživanje (link na prijedlog)	
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake četiri godine
Metodologija izračuna pokazatelja		Udio (%) lokalnog stanovništva koji su zadovoljni dostupnošću odabranih javnih sadržaja procjenjuje se sljedećim pitanjem: <i>P8. Jeste li zadovoljni dostupnošću sljedećih javnih sadržaja u Vašem mjestu? Odgovorite koristeći ocjene od 1 do 5, pri čemu 1 znači 'U potpunosti nezadovoljan', a 5 znači 'U potpunosti zadovoljan'.</i> <i>1. Dječjih igrališta</i> <i>2. Uređenih zelenih površina</i> <i>3. Rekreativskih sadržaja (poput pješačkih i biciklističkih staza, trim staza, teretana)</i> <i>4. Zabavnih sadržaja za slobodno vrijeme (kina, kazališta, koncerata)</i> <i>5. Društvenih sadržaja za slobodno vrijeme (poput knjižnica, škola stranih jezika, tečajeva za odrasle)</i> <i>6. Javnog prijevoza</i> <i>9 = Ne znam/Ne mogu ocijeniti</i> Udio lokalnog stanovništva koji su zadovoljni dostupnošću odabranih javnih sadržaja računa se kao omjer broja ispitanika koji su zadovoljni dostupnošću određenog javnog sadržaja i ukupnog broja ispitanika koji su odgovorili na pojedinu stavku/element: $\% \text{ stanovnika zadovoljnih dostupnošću dječjih igrališta} = \frac{\text{broj ispitanika s ocjenom 4 ili 5 za element 1}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje P8.1}} \times 100\%$

	% stanovnika zadovoljnih dostupnošću uređenih zelenih površina	=	$\frac{\text{broj ispitanika s ocjenom 4 ili 5za element 2}}{\text{ukupni broj ispitanika koji suodgovorili na pitanje P8.2}} \times 100\%$
	% stanovnika zadovoljnih dostupnošću rekreacijskih sadržaja	=	$\frac{\text{broj ispitanika s ocjenom 4 ili 5za element 3}}{\text{ukupni broj ispitanika koji suodgovorili na pitanje P8.3}} \times 100\%$
	% stanovnika zadovoljnih dostupnošću zabavnih sadržaja za slobodno vrijeme	=	$\frac{\text{broj ispitanika s ocjenom 4 ili 5za element 4}}{\text{ukupni broj ispitanika koji suodgovorili na pitanje P8.4}} \times 100\%$
	% stanovnika zadovoljnih dostupnošću društvenih sadržaja za slobodno vrijeme	=	$\frac{\text{broj ispitanika s ocjenom 4 ili 5za element 5}}{\text{ukupni broj ispitanika koji suodgovorili na pitanje P8.5}} \times 100\%$
	% stanovnika zadovoljnih dostupnošću javnog prijevoza	=	$\frac{\text{broj ispitanika s ocjenom 4 ili 5za element 6}}{\text{ukupni broj ispitanika koji suodgovorili na pitanje P8.6}} \times 100\%$
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine		

Zoniranje	Izračun za cijelu destinaciju
Ograničenja pokazatelja	

18.3. Preseljenje stanovnika unutar destinacije uslijed iritacija uzrokovanih turizmom

Pokazatelj	Preseljenje stanovnika unutar destinacije uslijed iritacija uzrokovanih turizmom	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS: Utjecaj turizma na kvalitetu života u destinaciji UNWTO – MST: Percepcija o negativnom i pozitivnom doprinosu turizma dobrobiti lokalnog stanovništva OECD: Indeks boljeg života
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 6. stavak 1. – dionici u sustavu turizma (lokalno stanovništvo) Članak 12. stavak 1. – razvoj turizma u smjeru održivosti, te unaprjeđenja uvjeta života lokalnog stanovništva
	Povezanost sa SDG	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice Cilj 12: Održiva potrošnja i proizvodnja - Jasno definirane strateške smjernice pomažu u implementaciji praksi koje smanjuju ekološki otisak turizma
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu; Konkurentan i inovativan turizam Poseban cilj 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji su se preselili unutar destinacije uslijed iritacija uzrokovanih turizmom (buka, gužva i slično zbog turista, prodaja nekretnina ili najam nekretnina turistima, povećani troškovi života zbog turizma)u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Turizam stvara pritisak na stanovništvo koje živi na području glavnih atrakcija u destinaciji pri čemu može doći do negativnih posljedica poput gentrifikacije.

Podatci	Naziv podataka	Preseljenje unutar destinacije uslijed iritacija uzrokovanih turizmom
	Mjerna jedinica	Udio (%) stanovnika koji su se preselili uslijed iritacije gužvom, bukom i sl. uzrokovane turizmom Udio (%) stanovnika koji su se preselili uslijed prodaje/najma nekretnine generirane turizmom Udio (%) stanovnika koji su se preselili uslijed povećanih troškova života uzrokovanih turizmom
	Izvor podataka/potencijalni izvor	Anketa lokalnog stanovništva
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem
	Primarno istraživanje (link na prijedlog)	
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake četiri godine
Metodologija izračuna pokazatelja		Udio (%) lokalnog stanovništva koji su se preselili uslijed iritacija uzrokovanih turizmom procjenjuje se sljedećim pitanjem: <i>P9. Jeste li Vi, ili netko od Vaše uže obitelji/prijatelja preselili u druge dijelove <u>iste destinacije</u> tijekom zadnjih deset godina?</i> <i>1. Da 2. Ne</i> <i>P9a. Koji su glavni razlozi? (pitati samo ako je P9=1) (Mogućnost više odgovora.)</i> <i>1. Neprikladno susjedstvo (buka, gužva i sl. zbog turista)</i> <i>2. Mogućnost zarade od prodaje nekretnina ili najma turistima</i> <i>3. Povećani troškovi života</i> <i>4. Bolji uvjeti za život (povoljnije nekretnine, dostupniji javni sadržaji poput vrtića, knjižnica i sl., itd.)</i> <i>5. Nešto drugo _____</i> Udio lokalnog stanovništva koji su se preselili uslijed iritacija uzrokovanih turizmom računa se za prve tri stavke kao omjer broja ispitanika koji su se preselili zbog navedenog razloga i ukupnog broja ispitanika koji su se preselili u druge dijelove iste destinacije:

	$\% \text{ preseljenih stanovnika uslijed iritacije gužvom, bukom i sl uzrokovane turizmom} = \frac{\text{broj ispitanika s odgovorom 1 na pitanje P9a}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su na pitanje P9 odgovorili 1.DA}} \times 100\%$
	$\% \text{ preseljenih stanovnika uslijed prodaje/najma nekretnine generirane turizmom} = \frac{\text{broj ispitanika s odgovorom 2 na pitanje P9a}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su na pitanje P9 odgovorili 1.DA}} \times 100\%$
	$\% \text{ preseljenih stanovnika uslijed povećanih troškova života} = \frac{\text{broj ispitanika s odgovorom 3 na pitanje P9a}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su na pitanje P9 odgovorili 1DA}} \times 100\%$
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine
Zoniranje	Izračun za cijelu destinaciju
Ograničenja pokazatelja	

18.4. Nezadovoljstvo s raspoloživosti stambenog prostora po prihvatljivoj cijeni uzrokovanog turizmom

Pokazatelj	Nezadovoljstvo s raspoloživosti stambenog prostora po prihvatljivoj cijeni uzrokovane turizmom	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS: Utjecaj turizma na kvalitetu života u destinaciji UNWTO – MST: Percepcija o negativnom i pozitivnom doprinosu turizma dobrobiti lokalnog stanovništva OECD: Indeks boljeg života
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 6. stavak 1. – dionici u sustavu turizma (lokalno stanovništvo)

		Članak 12. stavak 1. – razvoj turizma u smjeru održivosti, te unaprjeđenja uvjeta života lokalnog stanovništva
	Povezanost sa SDG	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice Cilj 12: Održiva potrošnja i proizvodnja - Jasno definirane strateške smjernice pomažu u implementaciji praksi koje smanjuju ekološki otisak turizma
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu; Konkurentan i inovativan turizam Poseban cilj 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji su nezadovoljni s raspoloživosti stambenog prostora po prihvatljivoj cijeni u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor koji utječe na blagostanje lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Turistički razvoj može uzrokovati znatno povećanje cijena nekretnina i najma stanova uz smanjenje njihove dostupnosti, te time negativno utjecati na blagostanje lokalnog stanovništva.
Podatci	Naziv podataka	Nezadovoljstvo s raspoloživosti stambenog prostora po prihvatljivoj cijeni
	Mjerna jedinica	Udio (%) ispitanika koji su nezadovoljni mogućnostima pronalaska odgovarajućeg stambenog prostora po prihvatljivoj cijeni
	Izvor podataka/potencijalni izvor	Anketa lokalnog stanovništva
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem
	Primarno istraživanje (link na prijedlog)	
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake četiri godine

Metodologija izračuna pokazatelja	Udio (%) lokalnog stanovništva koji su nezadovoljni s raspoloživosti stambenog prostora po prihvatljivoj cijeni procjenjuje se sljedećim pitanjem: <i>P10. Koristeći ocjene od 1='Vrlo nezadovoljan' do 5='Vrlo zadovoljan', recite koliko ste zadovoljni mogućnostima pronalaska odgovarajućeg stambenog prostora u Vašem mjestu po prihvatljivoj cijeni?</i> <i>Na skali od 1 = 'Vrlo nezadovoljan' do 5 = 'Vrlo zadovoljan'</i> <i>9. Ne znam/ne mogu ocijeniti</i> Udio lokalnog stanovništva koji su nezadovoljni s raspoloživosti stambenog prostora po prihvatljivoj cijeni računa se kao omjer broja ispitanika s ocjenom 1 ili 2 i ukupnog broja ispitanika: $\% \text{ stanovnika nezadovoljnih s raspoloživosti stambenog prostora po prihvatljivoj cijeni} = \frac{\text{broj ispitanika s ocjenom 1 ili 2 na pitanju P10}}{\text{ukupni broj ispitanika koji su odgovorili na pitanje P10}} \times 100\%$
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine
Zoniranje	Izračun za cijelu destinaciju
Ograničenja pokazatelja	

19. Zaposlenost, gospodarstvo i važnost turizma

19.1. Udio turizma u gospodarskoj strukturi destinacije (indeks koncentracije ekonomske aktivnosti u turizmu mjeren dodanom vrijednosti ili zaposlenosti)

Pokazatelj	Udio turizma u gospodarskoj strukturi destinacije	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	OECD: Izravni bruto domaći proizvod turizma, Produktivnost rada u turističkim djelatnostima (kombinacija – prilagodba)
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu - poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu i turistički promet

	Povezanost sa SDG	Cilj 8 – Uključiv i održiv ekonomski rast, puna i produktivna zaposlenost te dostojanstveni rad za sve Cilj 10 – Smanjenje nejednakosti
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Konkurentan i inovativan turizam Posebni cilj: Unaprjeđenje strukture i kvalitete smještajnih kapaciteta
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja udio (%) novostvorene vrijednosti obveznika poreza na dobit u NKD 2007 području <i>I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane</i> u ukupno ostvarenosti gospodarskih subjekata u destinaciji
	Opis	Gospodarska struktura destinacije prema djelatnostima iskaze stupanj uravnoteženja važnosti pojedinih djelatnosti odnosno ukazuje na moguće opasnosti koje proizlaze iz ovisnosti gospodarstva destinacija o jednoj gospodarskoj aktivnosti.
Podatci	Naziv podataka	Novostvorena vrijednost obveznika poreza na dobit u NKD 2007
	Mjerna jedinica	Udio (%) novostvorene vrijednost obveznika poreza na dobit u NKD 2007 u nekoj djelatnosti u ukupno ostvarenoj novostvorenoj vrijednosti destinacije
	Izvor podataka/potencijalni izvor	FINA – Registar godišnjih financijskih izvještaja poduzetnika - obveznika poreza na dobit
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak je dostupan na zahtjev
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake godine
Metodologija izračuna pokazatelja		Podatak se izračunava za JLS-a za svaku pojedinu godinu, a ukoliko destinaciju čini više JLS-ova za svaki pojedini JLS sukladno sljedećoj formuli: $UT_t = \frac{NV - It}{NV_t} \times 100$ Gdje je: UT_t – udio turizma u gospodarskoj strukturi destinacije u % u godini t

	$NV-I_t$ – Iznos novostvorene vrijednosti obveznika poreza na dobit u NKD 2007 području I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane u eurima u godini t sa sjedištem na području destinacije NV_t – Iznos novostvorene vrijednosti obveznika poreza na dobit u eurima u godini t na području destinacije
Učestalost mjerenja	Godišnje
Zoniranje	Izračun za cijelu destinaciju/ izračun po unaprijed utvrđenim zonama
Ograničenja pokazatelja	• Udio turizma u gospodarskoj strukturi destinacije mjeri se samo na skupu poduzetnika obveznika poreza na dobit. • Poduzetnici ne moraju ostvarivati cijelu novostvorenu vrijednost isključivo na području destinacije. • Pokazatelj je ograničen samo na NKD 2007 područje I <i>Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane</i>

19.2. Ovisnost stanovnika grada/mjesta o prihodima od turizma kao udio stanovnika za koje je turizam glavni i dodatni izvor prihoda u ukupnom broju stanovnika

Pokazatelj	Ovisnost stanovnika grada/mjesta o prihodima od turizma kao udio stanovnika za koje je turizam glavni i dodatni izvor prihoda u ukupnom broju stanovnika	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	-
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu - poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu i turistički promet
	Povezanost sa SDG	Cilj 8 – Uključiv i održiv ekonomski rast, puna i produktivna zaposlenost te dostojanstveni rad za sve
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Konkurentan i inovativan turizam Posebni cilj: Unaprjeđenje strukture i kvalitete smještajnih kapaciteta

Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika starijih od 18 godina kojima je turizam glavni ili dodatni izvor prihoda u destinaciji
	Opis	Ovisnost stanovnika grada/mjesta o prihodima od turizma važan je iskaz mogućih opasnosti za kvalitetu života lokalnih stanovnika koje proizlaze iz ovisnosti raspoloživog dohotka o gospodarskoj aktivnosti.
Podatci	Naziv podataka	Turizam kao izvor prihoda kućanstva
	Mjerna jedinica	Udio %
	Izvor podataka/potencijalni izvor	Anketa lokalnog stanovništva
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake četiri godine
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj se izračunava za JLS-a, a ukoliko destinaciju čini više JLS-ova za svaki pojedini JLS. Udio stanovnika starijih od 18 godina kojima je turizam glavni ili dodatni izvor prihoda procjenjuje se pitanjem : <i>P11: Vama i/ili članovima Vaše uže obitelji turizam je</i> <i>a. Glavni izvor prihoda</i> <i>b. Dodatni izvor prihoda</i> <i>c. Nemamo nikakvih prihoda od turizma</i> Udio lokalnog stanovništva kojima je turizam glavni izvor prihoda računa se kao omjer broja ispitanika kojima je turizam glavni izvor prihoda i ukupnog broja ispitanika, $\text{Udio stanovnika kojima je turizam glavni izvor prihoda} = \frac{\text{Broj ispitanika kojima je turizam glavni izvor prihoda}}{\text{Ukupan broj ispitanika}} \times 100\%$

	Udio stanovnika kojima je turizam glavni ili dodatni izvor prihoda dobije se zbrajanjem pokazatelja <i>Udio lokalnog stanovništva kojima je turizam glavni izvor prihoda</i> i <i>Udio lokalnog stanovništva kojima je turizam dodatni izvor prihoda</i> .
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine
Zoniranje	Izračun za cijelu destinaciju/ izračun po unaprijed utvrđenim zonama
Ograničenja pokazatelja	